

Tidsskrift Troens ord

FOR BIBEL OG BEKJENNELSE

NR 2-2007

Bekjennelse og handling
(side 4)

Veien frem mot kirkemøtevedtaket
om to syn (side 6)

Homofilivedtaket og skrifta
(side 16)

Carissimi og Den norske Kirke
(side 18)

**Sannhet og enhet
i kirken**

For Bibel og bekjennelse (FBB) Stiftet 1919
Hjemmeside: www.fbb.nu
FBBs gironummer: 3000.17.08119

Sekretariat: Boe Johannes Hermansen
 Hovland, 1640 Råde. Tlf. 69 28 52 26/996 12 822
 E-mail: boe.johannes.hermansen@c2i.net

Formann: Thor Henrik With, Ingemann
 Torps v.13, 7040 Trondheim. Tlf. 73 50 98 20/911 72 188
 E-mail: thorwith@online.no

Nestformann: Ulf Asp, Åleveien 3, 3122 Tønsberg.
 Tlf: 33 34 77 86 / 33 35 93 51.
 E-mail: tilsynsmannEN@delk.no

Øvrige sentralstyremedlemmer

Olav Myklebust, Oslo, Gunnar Innerdal, Bergen,
 Ellen Karine Odland, Bergen, og Jan Bygstad, Bergen.
 Varamedlemmer:
 Torleiv Haus, Bryne og Torkild Masvie, Oslo.

FBBs lokallag/kontaktpersoner

FBB-Bjergvin v/Gunnar Johnstad
 FBB-Agder v/Sigurd A. Svendsen
 FBB-Østfold v/Runo Lilleaasen
 FBB-Tunsberg v/Terje A. Bestul
 FBB-Sunnmøre v/Arne Ørstavik
 FBB-Romsdal og Nordmøre v/Erling Neerland
 FBB-Nidaros v/Torgeir Agøy
 FBB-Helgeland v/Raymond Lillevik
 FBB-Nord-Hålogaland v/Gunnar Ødegårdstuen.
 FBB-stud Bjergvin v/Inge Andersland

TROENS ORD

Redaktør: Boe Johannes Hermansen

Redaksjonelle medarbeidere:
 Gunnar Innerdal og Alf Danbolt

Redaksjonskomité:

Knut Alfsvåg, Ingvard Hageberg, Odd Sverre Hove,
 Ole Fredrik Kullerud og Katrine Masvie.

Forsideillustrasjon: Rolf Jansson
 Opplag: 2500
 Trykk: Nr.1 Arktrykk AS, Mysen
 Grafisk utforming: Helge Kjølborg

Innhold

Leder 3

Nå trengs bekjennelse og handling 4

Veien frem mot kirkemøtevedtaket

om «to syn » 6

Hva konstituerer kirkens enhet? 12

Vi har stilt åtte personer to spørsmål 14

Homofilivedtaket og Skrifta 16

Carissimi og Den norske Kirke 18

Studentlivet på Norsk Lærerakademi 19

Bokanmeldelser 21

Leder

Tanker fra bakerste benk

AV BOE JOHANNES HERMANSEN
 REDAKTØR

Flere av oss fra FBB var til stede under høstens Kirkemøte. Det var naturlig nok en sak som spesielt påkalte vår oppmerksomhet, nemlig sak 7: "Tilsetjing og vigsling i Den norske kyrkja av homofile i partnerskap. Konsekvensar av fråsegna frå Lærenemnda 2006". Vi samtalte med delegatene i korridorene og rundt matbordet, og overhørte pleumsdebattene fra bakerste benk. Av mange inntrykk skal noen nevnes:

1. Det var et betydelig press som ble mobilisert for å vinne gjennom med det nye synet. Ikke bare fra lobbyister fra den motsette kant, men også fra flere av delegatene. Selv om det menneskelig sett var en gjennomgående hyggelig atmosfære under hele Kirkemøtet - de fleste snakket ordentlig til hverandre, selv om man var dypt uenige i sak - var likevel ikke alle innlegg fra talerstolen like saklige, som et innlegg fra lederen i bispedømmerrådet i Nord-Hålogaland. Biskopene i Borg og Tunsberg gav signaler om at de ville handle like illojalt som Stålsett og Køhn, hvis Kirkemøtet ikke avgjorde saken i deres favør. Et trist tegn på hvor langt utviklingen har kommet i gal retning.

2. Kirkemøtet manifesterer på flere måter hvordan den organisatoriske enheten settes foran enheten i lære. Dette kommer ikke bare fram i saksframlegg og debatt, men viser seg også i praksis. Den felles nattverd-gudstjenesten som Oslo bispedømme hadde ansvar for en morgen fremhevet dette spesielt: - Her står vi sammen når det gjelder forvaltningen av sakramentene, uansett syn på homofilt samliv, ble det sagt, som et eksempel på at saken i praksis ikke splitter kirken. Selv om en ikke er enig om forkynnelsen om synd og nåde opptrer en ved samme alter og prekestol. En slik praksis er bare med på

å tilsløre det bibelske alvor når det gjelder sannheten.

3. Det undrer en at ikke flere av møtedeltagerne så at spørsmålet om homofilt samliv er et symptom på dypereliggende åndelige problemer og ikke bare på et enkelt spørsmål innenfor samlivsetikken. Her står det om Bibelen som Guds ord, om gudsbilde og menneskesyn, om Jesu etterfølgelse, ja, om frelsen og kirkens grunnvoll. Selv om enkelte av delegatene fremholdt dette, talte de for døve ører. Også advarselen mot å gjøre vedtak som vil påføre Den norske kirke et stort ekumenisk problem i forhold til storparten av verdens kirker ble nærmest bagatellisert.

4. Når en sitter på bakerste benk kan en ikke unngå å reflektere over spørsmålet: Hvordan kan Kirkemøtet i Den norske kirke gjøre et vedtak hvor en sidestiller sunn og vrang lære? Et 12 år gammelt felles etterord fra alle de tjenestegjørende biskopene oppsummerer spørsmålet slik: "Vi vil fortsatt stå i det tjenestefellesskap vi deler som biskoper i den samme kirke. Det er vårt klare ønske at denne saken ikke får splitte kirken. Uenighet og debatt må ikke skygge for det som er kirkens hovedsak, og som binder oss sammen: Budskapet om den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus". (Bispemøtet sak 2/95).

Med en slik forståelse er det ikke så rart at Kirkemøtet vedtok det de gjorde. Ingen av oss har vel unnlatt å legge merke til hvor fort en selv venner seg til forandringer i kirken. Når en kaster blikket tilbake, blir en forferdet over å se forandringene!

Opplevelsen svarer godt til anekdoten om frosken som ikke ville bli kokt: Frosken gråt og bad for seg da den skulle i gryta, den gruet seg så fælt for det varme vannet. Da foreslo kokken en bedre løsning: Er det greit at vi putter deg i en gryte med kaldt vann, og varmer det opp bare litt – og litt? Frosken syntes det var greit, men ikke lenge etter var den kokt...

5. Det er kanskje derfor heller ikke rart at så få av de som kjemper for et homofilliberalt syn er opptatt av at Den norske kirke opplever en forsterket frustrasjon, sorg over utviklingen og passivisering blant kirkens medlemmer fordi de ser at kirken er på vei bort fra sitt læregrunnlag i Skrift og bekjennelse.

Selv om det ikke ble klappet høylydt etter at vedtaket ble fattet, ble det sagt i korridorene:

– Jeg skulle gjerne danset på bordet av glede over vedtaket. Endelig er milepælen passert!

Mens andre gråt åpenlyst over det ulykkelige vedtaket.

6. Flere av oss bodde på bønnehuset som var opprettet i nærheten av hotellet hvor forhandlingene foregikk og delegatene bodde. Der fastet og ba noen trofaste mennesker under hele Kirkemøtet. Det er ennå håp, om ikke for Den norske kirke, så for dem som er tro mot Guds ord og som ikke har noe annet å satse på enn Guds makt og nåde. Følgen av Kirkemøtets vedtak må bety at vi må tenke nytt og annerledes om veien videre for dem som holder fast på Bibelens ord, med tanke på tettere kontakt og fellesskap. Det behøver en ikke å ha vært på Kirkemøtet for å se behovet for.

Boe Johannes Hermansen (f. 1953), opprinnelig fra Rygge, har vært FBBs ansatte sekretær siden 1978. Han er teolog av utdanning, og arbeider som misjonskonsulent og frilansjournalist. Bosatt i Råde.

NÅ TRENGS

AV THOR HENRIK WITH
FORMANN I FBB

Den norske kirkes lærenemnds uttalelse "Skriftforståelse og skriftbruk med særlig henblikk på homofilisaken" (2006) hevder halvparten av Lærenemndas medlemmer at det etter en teologisk fortolkning av Skriften er grunnlag for å anerkjenne at homofilt samliv er i overensstemmelse med kristen etikk. De finner "det vanskelig å se at det skulle foreligge en særegen etisk kodeks for homofile mennesker, som avgrensar deres livsmuligheter på måter som ikke gjelder for andre".

FBB har derimot, i likhet med resten av Lærenemnda, lagt til grunn at denne nye etiske læren og det som har vært kirkelig lære til nå om homofilt samliv er innbyrdes ufor- enlige, og at de begge derfor ikke kan legges til grunn for Den norske kirkes lære og liv.

Gjennom kirkemøtets vedtak om "Til- setjing og vigsling i Den norske kyrkja av homofile i partnerskap" (KM 07/07) er det i tillegg til gjeldende regler for tilsetjing og vigsling også innført kriterier for ordina- sjon og tilsetjing i kirkelige stillinger som samsvarer med det liberale lærestandpunk- tet. Videre er det etter Bispemøteuttalelsen "Om kirkeboten" (BM 22/94) ikke lenger tilsynsmessig aksept for, og neppe kirke- rettslig grunnlag for, å fastholde at homofilt samliv er grov og åpenbar synd som, uten omvendelse, utelukker fra kirkens fellesskap når presten skal forvalte sakramentene og i skriftemålet.

Fundamental splittelse

Det er ikke entydig hvordan Den norske kirke etter sine nåværende ordninger for- mulerer og iverksetter kirkelære. I lys av praksisen kirken følger, kan man vanskelig komme utenom at det med Lærenemndas delte uttalelse og vedtaket om tilsetjing og vigsling fra Kirkemøtet 2007 er innført ny lære i kirken, en lære som ikke har dekning i Skriften, men som strider mot den.

Framstående representanter for andre kirkesamfunn har gitt uttrykk for at dette

bekjennelse og handling

skaper problemer for Den norske kirkes økumeniske relasjoner. Imidlertid er det vel så alvorlig at læremotsetningen får følger for kirken selv: Bekjennelsesskriftet Confessio Augustana, som formulerer luthersk lære på forpliktende vis, fastslår i artikkel VII at enighet i forkynnelsen av evangeliet og for- valtningen av sakramentene er nødvendig for enhet i kirken.

Som vi ovenfor har pekt på, formulerer kirken sin etiske lære på to innbyrdes uforen- lige måter som fører til motsatt forvaltning av skriftemål og nattverd. Det avdekker at betingelsene for enhet i kirken ikke lenger til stede; Den norske kirke er splittet på funda- mentalt nivå.

For enhetens skyld

For kirkens lemmer, både lekfolk og prester, er utfordringen nå å innse alvorret i situasjo- nen, og å ta nødvendige skritt mot sann en- het i kirken, så dens livgivende fellesskap kan bli bevart og styrket.

Oppropet "For enhetens skyld", ønsker å samle lekfolk og prester til en felles henven- delse til kirkeledelsen, der en frasier seg til- syn fra biskoper som fører den bibelstridige etiske læren og ber om et alternativt tilsyn som bekrefter kirkens apostoliske karakter og vitnesbyrd. Et betydelig antall prester og langt flere lekfolk har hittil undertegnet oppropet. Om en gjennom dette oppropet vil lykkes med intensjonen om å skape et ordningsmessig rom for oss som ikke kan leve med en reell splittelse skjult under or- ganisatorisk "enhet", står igjen å se. Det er i alle fall grunn til å vurdere dette initiativet som et viktig skritt i riktig retning, og å slutte seg til det.

Avslutte medlemskapet?

Mange spør seg nå om tiden er inne til å avslutte medlemskapet i Den norske kirke. Noen kirkelig profilerte personer har også grepet til denne handlingen. Utmelding av kirkesamfunnet står i manges bevissthet som

Thor Henrik With (f. 1951), ass. gen. sekr. i Norges Samemisjon, formann i FBB, tidligere studentprest i NKSS og res.kap i Ålesund, bosatt i Trondheim.

det sterke tegn på at fellesskapet i kirken er brutt. Uten å ta avstand fra utmelding som en mulig vei, vil vi imidlertid peke på at medlemskap ikke utgjør det dypeste eller det mest avgjørende fellesskapet mellom kirkens lemmer.

Etter luthersk kirkeforståelse trer kirkens åndelige fellesskap synlig fram når den sam- les der Ordet forkynnes rent og sakramen- tene forvaltes på rett måte (CA VII). Derfor er det mer grunnleggende for tilhørighet til kirken om man samles rundt Ord og sakra- ment, eller ser seg tvunget til å holde seg borte på grunn av falsk lære og urett forvalt- ning av sakramentene, enn om man er regis- trert i kirkemanntallet.

I den nåværende situasjonen er den frem- ste utfordringen å handle bekjennende og konsekvent overfor falsk enhet i gudstjenes- ten og andre samlinger om Ordet. Under prekestolen, ved døpefonten og ved natt- verdbordet dokumenterer biskop, prest og menighetslem om de hører til i den kirken

som bar fram reformasjonen på grunnlag av arven fra oldkirken, eller om de hører til i en sammenheng hvor evangeliets lære er foran- dret. Det lekfolk og prester gjør i forbindelse med samlingen rundt Ordet og sakramen- tene veier tyngst som virkeliggjøring av en- heten i kirken, det formelle medlemskapet kommer i andre rekke. Men på det organi- satoriske plan uttrykker medlemskap imid- lertid tilhørighet og lojalitet, på sin måte.

Handlingsveien

Enheten i Den norske kirke er brutt, fordi lære og ordninger i strid med Skriften og kirkens bekjennelser nå aksepteres i kirken. I denne kritiske tiden for kirken er det både lekfolkets og de vigslende tjenernes kall å bekjenne kirkens tro og å handle i samsvar med bekjennelsen. Slik må kirken forsvares mot den ubibelske læren som trenger inn. Vi kalles til konkrete handlinger for å bevare og fornye kirkens liv, selv om det kan innebære smertefulle endringer.

1. Det er nødvendig at kristne som leg- ger apostolisk kristendom til grunn for tro og liv, trer ut av gudstjeneste- og nådemiddelfellesskapet med biskoper og prester som fører kirkesplittende vrang- lære inn i kirken. Det gjøres ved at man ikke går til gudstjeneste, lar sine barn døpe, lar sine barn konfirmeres, tar imot nattverden eller går til skrifte hos disse prestene, biskopene og i de menighetene de samler om seg, men samles der evan- geliet forkynnes rent og sakramentene forvaltes på rett måte. Ved å handle slik, trer kirkens leke lemmer fram som et myndig lekfolk, og kan med rette gjøre det allmenne prestedømmets tjeneste for Guds ansikt.

2. I denne situasjonen er det videre nødvendig at prester og biskoper som vil forbli tro mot sitt ordinasjonsløfte lar løftesforpliktelsen på Skriftens og de lutherske bekjennelsesskriftenes lære gå foran forpliktelsen på kirkens ordninger. Det innebærer at de må bryte alter- og prekestolfellesskapet med biskoper og prester som fører kirkesplittende lære inn i kirken, og med menighetene som disse samler om seg. Verken prest eller biskop kan gjøre unntak for "embetsmessige forpliktelser" uten å svikte sitt ordina- sjonsløfte.

Som et middel til å synliggjøre og befeste kirkefellesskapet på Skriftens og bekjennel- sens grunn, vil det være tjenlig å utarbeide et læremessig og ordningsmessig grunnlag for avtaler om nattverdfellesskap på tvers av sokne- og bispedømmegrenser i Den norske kirke, og med andre lutherske kirker og kirkelige strukturer her til lands og i våre naboland. Det vil også være behov for hjelp og støtte til dem som vil handle slik for å bevare og fornye et sant kirkefellesskap. Til dette kan FBB bidra gjennom teologisk og sjelsorgerisk veiledning i den aktuelle situa- sjonen, ved å formidle kontakter til aktuelle kirker og kirkelige strukturer for dem som søker et fornyet kirkefellesskap, og ved ulike praktiske tiltak. ■

VEIEN FREM MOT

KIRKEMØTEVEDTAKET OM

«TO SYN»

AV OLE FREDRIK KULLERUD

Reversering av den kirkelige læreutvikling

Den norske kirkes etiske lære ble endret da kirkemøtet 16. november 2007 vedtok at kirken har to syn på homofilt samliv¹. I denne artikkelen skal jeg forsøke å forstå den historiske bakgrunnen for at Den norske kirke kunne vedta to syn i et lærespørsmål.

Kirkemøtets vedtak er fra én side sett ikke oppsiktsvekkende. I samfunnsdebatten høres liten motstand mot homofilt samliv. Statsmaktens holdning er entydig. Vi står dessuten overfor en global trend. Det er ikke forbausende at den slår inn i Den norske kirke.

På den annen side er det forbløffende at den kirkelige motstanden i løpet av noen år har krympet såpass som den har gjort. For få år siden var det ingen åpen uenighet i konservative kirkemiljøer om homofilt samliv. I dag vil mange av dem som har et konservativt syn på selve saken vekke spørsmålet annerledes enn tidligere. Et vannskille går nå ved hvorvidt man anser spørsmålet som et avgjørende skille i kirken. Flere prester og lekfolk holder sitt syn som ett av flere kirkelig legitime syn.

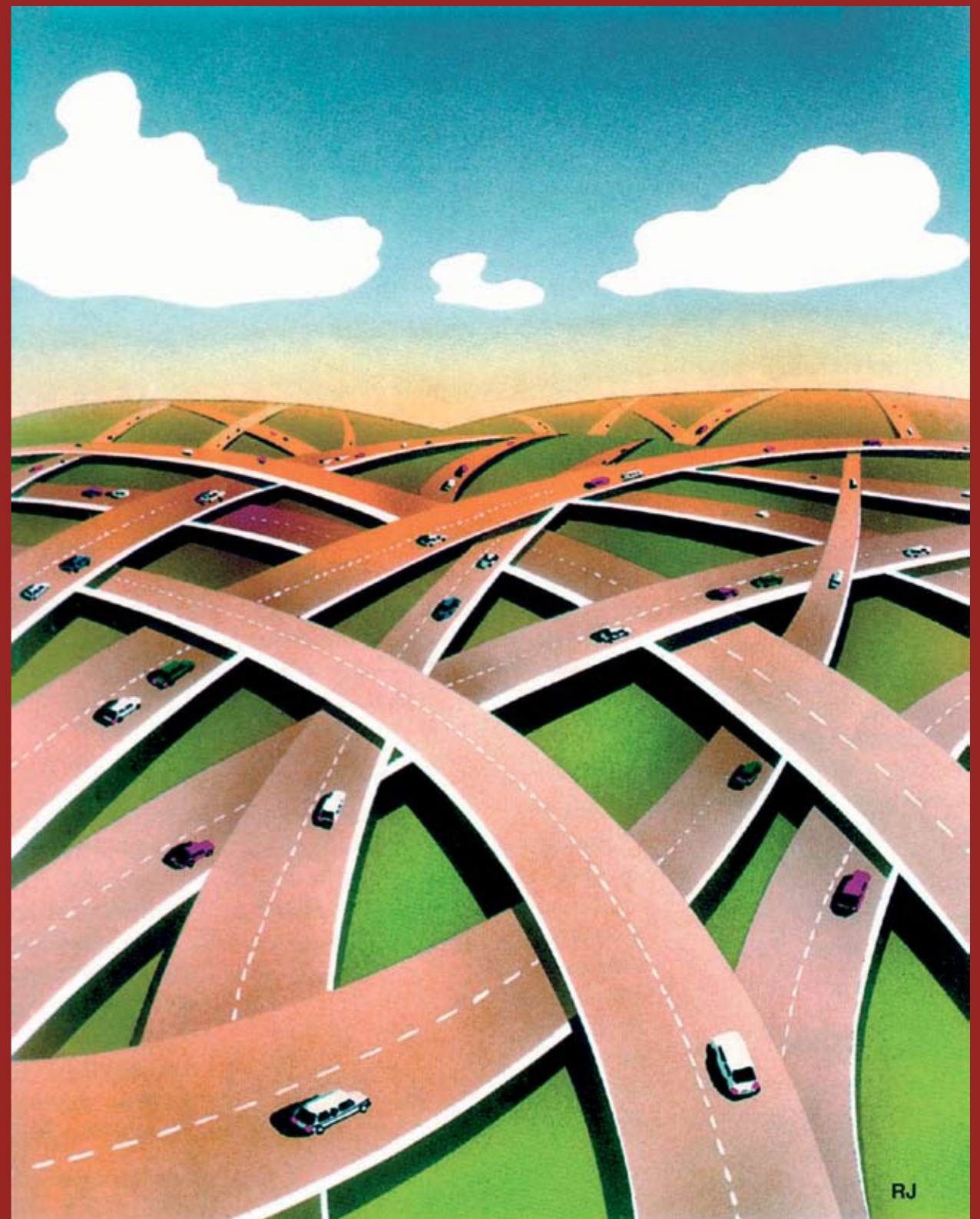
I et historisk perspektiv er det imidlertid usedvanlig at en kirke vedtar å ha to syn i

et lærespørsmål. Det er ikke noe nytt at det finnes ulike teologiske oppfatninger, men kirkemøter har gjennom historien presisert kirkens lære. Gjennom de første århundrene i kirkens historie ble kirkens lære om Kristi person mer entydig. Kirkemøtet i Den norske kirke har nå imidlertid deprecisert en sentral del av kirkens etiske lære.

Altså: Hva er veien frem mot kirkemøtets "ja takk, begge deler"? Det er vår problemstilling. Vi skal dermed ikke ta for oss homofilspørsmålet i sin bredde, ei heller behandlingen av det i vår kirke². Jeg tar snarere utgangspunkt i hendelsesforløp i Den norske kirke på 1900-tallet og forsøker å spore betydningen av disse for dannelsen av en teologisk mentalitet som aksepterer to likeberettigede syn i kirken i et lærespørsmål.

Fra gitt til vedtatt pluralisme

Kirkestriden fra forrige århundreskifte til henimot 1930 munnet ut i en *modus vivendi* mellom kirkens gamle tro og den liberale teologi. Den innebar at lekmannsbevegelsen utelukket den liberale teologi fra bedehuset, men unnlot å bryte med liberale prester i deres embetsgjerning. Kirkestridens spørsmål var i utgangspunktet om Johannes Ording hadde stilt seg utenfor bekjennelsen med sitt syn på realpresensen ("professorstriden", 1903-06). Vi skal ikke gjentelle kirkestridens historie. Poenget i denne sammenheng

er at stridens utgang ble en aksept for to syn i kirken.³ De konservative motsatte seg riktignok at flere syn var kirkelig legitime og avla en bekjennelse til kirkens tro på et møte i Calmeyergatens misjonshus i Kristiania 15. januar 1920. Calmeyergatemøtets praktiske konklusjon ble imidlertid et avgrenset samarbeid, men likefullt intet brudd på kirkefelleskapet mellom de to teologiske retningene, nemlig innenfor den offisielle kirkelige struktur, ettersom man ikke brøt med de liberale prestene som sakramentsforvaltere. Den institusjonelle løsningen på kirkestriden ble med andre ord at de to lærer skulle eksistere sammen i Statskirkens rom så lenge de liberale teologene var utestengt fra bedehuset.

Læretvistene som skulle melde seg på 1900-tallet hadde med "calmeyergatelinen" fått et paradigme for praktisk løsning. I **helvetesstriden** vel 20 år etter kirkestridens slutt ble det i mer direkte forstand fastslått at et nytt syn i et lærespørsmål var kirkelig legitimt. Professor Ole Hallesbys såkalte helvetespreken i Storsalen i Oslo på nyåret i 1953 vakte stor oppmerksomhet. Biskop Kristian Schjelderup var blant de sterkeste kritikerne av Hallesbys tale og fant det ikke mulig å forene tanken om evige straffelidelser med «kjærlighetens religion»⁴. Saken ble gjenstand for omfattende teologisk og juridisk behandling. Departementet konkluderte med at biskop Schjelderup ikke hadde satt seg utenfor bekjennelsen med sin oppfatning og godtok dermed to lærer i kirken om livets dobbelte utgang⁵.

Fra begynnelsen av 1960-tallet skulle aspekter ved vår tids kjønnsdiskurs melde seg med styrke. Resten av århundret ble preget av diskusjon om gjengifte, kvinnelige prester og homofili, spørsmål på forskjellig måte knyttet til kjønn. Den sivile lovgivningen hadde riktignok lenge åpnet for **gjengifte** ut over de klassisk kirkelig definerte vilkår, og det tok noe tid før prestene ble sikret lovfestet reservasjonsrett, men først fra 1960-tallet ble det noe mer vanlig at prester viet fraskilte⁶. Tidligere hadde dette kun skjedd unntaksvis. Når Nidaros biskop Arne Fjellbu viet prinsesse Astrid og den fraskilte Johan Martin Ferner i 1961, innebar vielsen et gjennombrudd for gjengifte i Den norske kirke. Kong Olav gikk utenom stedets biskop, Johannes Smemo i Oslo, da han visste at Smemo ville avise en slik forespørsel, og henvendte seg direkte til Fjellbu. Det overveiende flertall av biskopene stod på en konservativ linje i selve saken da de uttalte seg i 1967 og 1968. De overlot imidlertid spørsmålet til den enkelte prests samvittighet. Som vi har sett, fordi den sivile ekteskapslovgivning fikk umiddelbar rettskraft for kirken, og rent kirkelige organer ikke hadde instruksjonsrett i spørsmålet om gjengifte, hadde Den norske kirke to syn på dette spørsmålet.

Da statsembetene ble åpnet for kvinner i 1912, ble det gjort unntak for militære og geistlige embeter. Stortinget fjernet unntaket for geistlige embeter i 1938⁷. Dermed var det ingen juridiske hindre for **kvinnelige prester** i Den norske kirke. Men saken hadde aldri fått noen kirkelig behandling. Til tross for dette ordinerte biskop Schjelderup Ingrid Bjerkås til prest i 1961. Flertallet av biskopene tok samme år avstand fra kvinnelig preste-tjeneste, men foreskrev ingen reaksjonsmåte i møte med nyordningen. Det illegitime ved innføringen ble så å si understreket av professor Kristen Valkner (1903-72) under et møte i Studentersamfundet midt på 1960-tallet: *La oss bare få kvinnelige prester, så kan vi finne den teologiske begrunnelsen etter hvert!* Teologien skulle komme etter praksisen. Valkner henviste til at andre saker hadde vært løst på denne måten i Den norske kirke.

Så sent som omkring 1970 var det bare en håndfull kvinnelige prester i hele landet. Saken ble derfor ikke sett på som et påtrengende praktisk problem. Åpningen for kvinneprester i uttalelsen fra Menighetsfakultetets lærerråd i 1972 ble nok den grunnleggende aksepten for ordningen på konservativ side i Den norske kirke. Standpunktet ble sanksjonert av Forstanderskapet da Practicum ble åpnet for kvinner i 1976.

I og med at spørsmålet om kvinnelige prester aldri hadde fått noen representativ kirkelig behandling, kom gammelt og nytt syn til å leve side om side. På konservativ side bidrog Menighetsfakultetets argumentasjon til oppfattelsen av saken som et adiaforon. Lærerrådets flertall godtok kvinnelige prester ut fra tanken om at 1) den nytestamentlige avvisningen av kvinnelige lærere i kirken "primært er motivert ut fra hensynet til kirkens orden" og 2) at "menighetsordningsforskrifter [etter den lutherske bekjennelse ikke er] bindende selv om de måtte være fremsatt med apostolisk myndighet"⁸. En norsk ekseget skal midt på 1970-tallet i en uformell sammenheng ha sammenlignet kvinneprestspørsmålet med blodmaten på apostelmøtet i år 49 (Apg 15). Biskop Utnems uttalelse i 1976 at kvinneprestspørsmålet "ikke [er] et bekjennesspørsmål, men et ikke uvesentlig lærespørsmål" gjorde på sin side forståelsen av bekjennelses- og lærespørsmål utydelig blant de konservative. I Den norske kirke har det de siste 30 år vært en flytende overgang mellom bekjennelsesbevegelsen og kirken for øvrig. Det har vært ganske vanlig å "skifte syn" og være "på glid" i kvinneprestspørsmålet, i homofilispørsmålet senere å "gå i tenkeboksen". Man hellet i en retning, men var "åpen". Dette kan nok delvis forklares på bakgrunn av det lett konservative anstrøk Den norske kirke som helhet hadde frem til vår tid. Biskop Dagfinn Hauge i Tunsberg (1908-2007) var kanskje typisk for flere. "De sier jeg er rund som en appelsin,

og jeg vedkjenner meg det," uttalte han selvironisk ved en forstanderskapsmiddag på Menighetsfakultetet – for øvrig uten spesiell henvisning til kvinneprest-saken. Hauge var dog kvinneprestmotstander, og ikke alle oppfattet ham som teologisk "rund".

Homofilispørsmålet har i større grad enn andre teologiske spørsmål vært oppe til offisiell kirkelig behandling. Dette henger sammen med at spørsmålet ble satt på dagsordenen omtrent samtidig med innføringen av kirkemøte (1984) og lærenemnd (1987). På 1980-tallet var det en viss debatt om homofilispørsmålet i kirken. I 1977 hadde Hygen-komiteen levert sin innstilling Om homofili til bispemøtet. Her skilte komiteen ut "ekte homofili" som en egen kategori⁹. Den første homofilisaken gjaldt Ole-Fredrik Einarsen. Professor Leiv Aalen deltok i debatten på tampen av sitt liv med innlegg i Luthersk Kirketidende¹⁰. På 1980-tallet var det ennå ikke debatt om kirkelig velsignelse av partnerskap og om homofilt samlevende prester, men homofilispørsmålet gjæret på et mer generelt plan, ikke minst i studentkretser.

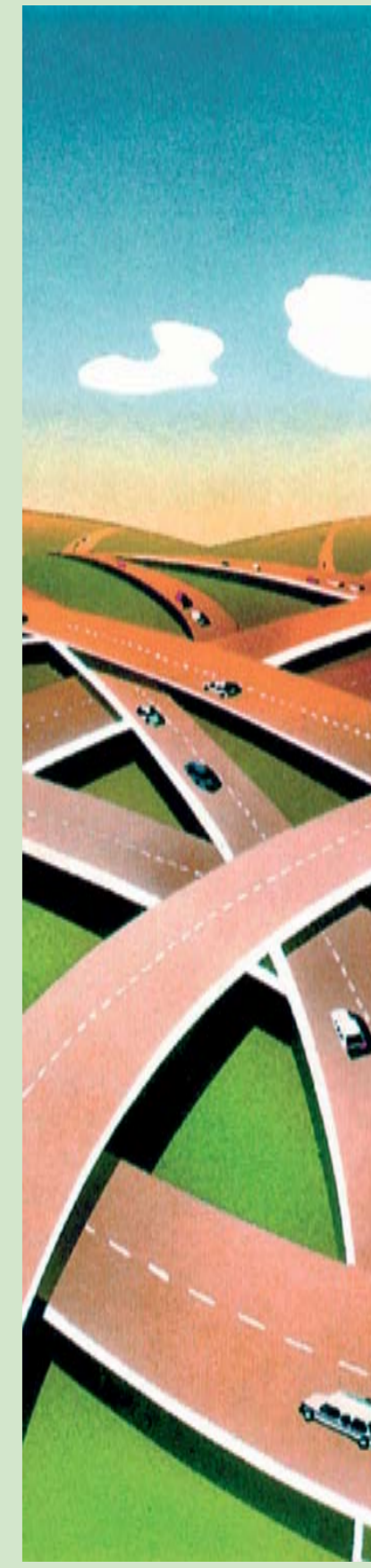
Fra omkring 1992 kom homofilisaken for alvor på den kirkelige agenda. Sigurd Osberg henvendte seg i oktober til bispemøtet og bad om at spørsmålet ble tatt opp¹¹. Bispemøtet vedtok i mars/april 1993 å utrede saken. Dette var bakgrunnen for utredningen "Homofile i kirken" som ble lagt frem i februar 1995. I oppropet Kirken og de homofile den 7. november dette året oppfordret 101 prester, diakoner og kateketer kirke- og bispemøtet til å ta homofilispørsmålet opp på nytt. Underskriverne satte spørsmålsteget ved skillet mellom "legning og praksis" (Hygen-komiteen 1977)¹². Det var på denne tiden usikkerhet om hva en av kandidatene til Hamar bispestol, Rosemarie Köhn, mente i homofilispørsmålet. Hendelsene jeg her har nevnt var deler av oppløpet frem mot splittelsen i bispemøtet i 1995 som vi om litt skal vende tilbake til.

I første halvdel av 1990-tallet kom det også til brytning om **kirketukt i folkekirken**. Spørsmålet var blant annet hvordan kirken skulle forholde seg til dem som levde i strid med kirkens samlivslære. Kort fortalt samlet ikke kirken som helhet seg om en innsats for å gi sine medlemmer del i det kristne samlivsmønsteret. Kirkens sviktende kirketukt har nok over tid bidratt til en oppfatning i folket om at kirken har endret syn eller har to syn på samboerskap¹³. En slik tilbaketrekkningsstrategi gjorde at den faktiske utvikling og flertallsmeningen ble seirende. Den såkalte Kvæfjord-saken knyttet til sogneprest Ragnar Andersen, dreide seg til dels om i hvilken grad embetsførselen skal jenke de nytestamentlige idealer til medlemsmassens ønsker. Andersen var gammeltroende lutheraner, og hans pastorale stil kom i konflikt med "90-tallets folkekirke" som en-

kelte i bygden hyllet som ideal. Andersen ble sagt opp av departementet i juli 1991. I april 1993 fikk han rettens medhold i at oppsigelsen var usaklig, men måtte mot erstatning fra Staten oppgi stillingen på grunn av de vanskelige samarbeidsforholdene som hadde oppstått¹⁴. Kort tid etter oppstod det en sak i Øksnes i Vesterålen knyttet til bruken av det lille bann. Kapellan Jon Syver Norbye nektet fra 1992 å meddele den kvinnelige kommunelegen nattverd fordi hun forsvarte kvinnens rett til abortus provocatus. Begge disse sakene handlet om kirkens angivelige plikt til å betjene sine medlemmer på deres egne premisser. På 1990-tallet ble den "brukerorienterte" kirke fremholdt som et ideal. Problemet som ble aktualisert i disse første 1990-årene var med andre ord tradisjonell tro i en pluralistisk folkekirke. Kirkens konklusjon ble å begrense prestenes mulighet til å øve kirketukt¹⁵. Bispemøtet ber i 1994 om størst mulig tilbakeholdenhet i bruken av bannet og om at saken forelegges biskopen til avgjørelse. Den kirkelige disiplin ble imidlertid formelt fastholdt for prester, ikke med hensyn til deltagelsen i nattverden, men med hensyn til ordinasjon og ansettelser¹⁶. Det er denne disiplinære ordning som ble opphevet på kirkemøtet i november 2007.

I 1995 la utvalget som var blitt nedsatt av bispemøtet i 1993 frem innstillingen Homofile i kirken. Et flertall i komiteen uttalte seg for aksept av homofilt samliv. Dette var første gang en innstilling i Den norske kirke gikk i favor av homofilt samliv. Det skulle også vise seg at **kirken var splittet til tops** i spørsmålet. De tre biskopene som var utdannet ved Universitetet sluttet seg i et bispemøtevedtak (1995) til komiteens flertall¹⁷. Biskopenes felles Eterord er særlig interessant for oss i og med at de der erklærte at de ikke brøt kommunionen med hverandre og fremsatte et håp om at homofilispørsmålet ikke skulle splitte kirken. Biskopene la opp til at praksis ikke skulle endres: "Bispemøtets behandling innebærer ikke at det legges opp til en endret praksis i biskopenes embetsutøvelse." Første halvdel av 1990-tallet hadde dermed brakt den kirkelige splittelsen i homofilisaken på toppplan frem i lyset. Men splittelsen var fortsatt kun på verbalplanet. Det kom offisielt ikke til noen ny praksis med hensyn til velsignelse av partnerskap eller ordinasjon av homofile i partnerskap.

I annen halvdel av 1990-tallet fikk en annen prosess i kirken sin konklusjon. Det ble undertegnet **økumeniske avtaler** mellom Den norske kirke og andre kirker. Med noen av dem ble det inngått kirkefelleskap. Porvoo-erklæringen med anglikanerne ble undertegnet i Nidarosdomen 1. september 1996¹⁸, *Nådens fellesskap* med Metodistkirken i Fredrikstad domkirke 26. januar 1997. Omtrent samtidig

Ole Fredrik Kullerud (f. 1964) – bosatt i Halden – er kirkehistoriker og prest i Den norske kirke. Han har arbeidet bl.a. på Menighetsfakultetet, i Feltprest-korpset og i Nord-Hålogaland bispedømme. Blant andre ting holder han på med en doktoravhandling om et emne fra senmiddelalderens kirkeliv i Mellomeuropa. (Foto: Boe Johannes Hermansen)

godkjente kirkemøtet *Joint Declaration* med den katolske kirke om rettferdiggjørelsen. Denne ble undertegnet i Augsburg i 1999. Den norske kirke tilsluttet seg samme år *Leuenbergkonkordien* med reformerte og unerte kirker. Den norske kirke hadde dermed inngått økumeniske avtaler, ja, i noen tilfeller avtaler om kirkefellesskap, som ikke var innbyrdes konsistente. Den norske kirke har etter 1999 kirkefellesskap med anglikanske, metodistiske og reformerte kirker samtidig som den forstår seg som en evangelisk-luthersk kirke. Man kan følgelig tale om en økumenikk uten arbeid for konsensus. Den norske kirke var blitt innhentet av unionismen og har i dag i realiteten flere syn på dåpen, nattverden osv.

Den mer direkte veien frem mot to vedtatte syn på homofili går imidlertid over et annet hendelsesforløp. I annen halvdel av 1990-tallet ble det makt-påliggende å avklare hvordan man skulle forholde seg til læreuigheten som hadde kommet for dagen om homofilt samliv. Kirkemøtet gjorde vedtak i 1995 og 1997 om at personer som levde homofilt partnerskap ikke skulle ansettes i prestestillinger. Det er imidlertid verd å merke seg at vedtakene var ledsaget av forsikringer om videre samtale og saksbehandling. De som fattet vedtakene skapte dermed inntrykket at spørsmålet ikke var endelig avklart¹⁹. Det ble også eksplisitt gitt uttrykk for at flere syn på homofilt samliv var legitime. Biskopene uttalte at det "er derfor et faktum at det er forskjellig syn på spørsmålet i kirken"²⁰. Likedan kirkemøtet, som "erkjenner at det er ulike syn i kirken på dette spørsmålet"²¹. Nå begynte enkeltbiskoper å ordinere samlevende homofile og innsette dem i prestestillinger²². Til slike endringer på handlingsplanet kom det med Gunnar Stålsetts inntreden i bispekollegiet i 1998. Biskop Andreas Aarflot hadde holdt bispene sammen om én praksis. Rosmarie Köhn kjente seg nå fri til å agere i henhold til sitt teologiske syn på homofilt samliv. Biskop Ola Steinholt var på sin side lojal mot de fattede vedtak. På denne tiden ble det også i tiltagende grad gjort gjeldende at kirken måtte ta konsekven-

sen av at det var "to syn i kirken" på homofilt samliv og erkjenne begge som kirkelig legitime.

På bakgrunn av læresplittelsen utredet kirkeledelsen læresplittelse som teologisk problem. Et internt utvalg i Bispemøtet fremla *Kirkens enhet og troens fundament* for bispemøtet høsten 1997. Her tolket tre biskoper splittelsen på bispemøtet i 1995. De hevdet at det var "mulig å anse uenigheten i møtet som dyptgående og reell, men uten at en vil anvende begrepet vranglære"²³. I forlengelsen av denne prosessen må vi forstå den første uttalelsen fra *Lærenemnda år 2000*²⁴. Nemnda videreførte bispemøtets tenkning om kirkefellesskapet. Foranledningen til lærenemndsuttalelsen var prost Asle Dingstads brudd med biskop Sigurd Osberg på grunn av biskopens aksept av homofilt samliv. Blant annet forutsatte Lærenemnda at homofilis spørsmålet var et adiaforon. Imidlertid går adiafora i bekjennesskriftene på menneskelige skikker, på kirkerettslige og liturgiske ordninger²⁵. I Den norske kirke har derimot adiafora trengt inn på lærespørsmålenes gebet.

Først biskopene og dernest Lærenemnda godtok altså to syn på homofilt samliv ved at det ble konstatert en alvorlig meningsforskjell uten at synenes kirkelige legitimitet og kommunionsbrudd ble vurdert. Den neste lærenemndsuttalelsen (januar 2006) talte også om uforenlige standpunkter, men uten å kreve kommunionsbrudd²⁶. *Menighetsfakultetet* sammenlignet så i 2007 det nye homofilistandpunktet med kirkens tradisjonelle syn på kvinnelige prester og åpnet for to syn hvor kun det ene er operativt for kirkelige handlinger, mens det andre er tålt og ikke ses som uttrykk for vranglære²⁷. Dette gjenspeiltes i uttalelsens kvantiserende språkbruk; det heter at kirken har en "preferanse for det heterofile samlivet"²⁸. Bispemøtet uttrykte allerede i 1977 at det kjente seg "forpliktet på Bibelens egen tilbakeholdenhet"²⁹. Uttrykksmåten fikk ikke tak i Bibelens utvetydige fordømmelse av homofilt samliv. Slik ble det skapt et inntrykk av en kirke på defensiven og en lære under utvikling.

Kirkerådet foreslo så på sitt møte 13. – 14. september 2007 for Kirkemøtet å fastslå at kirken har to syn på homofilt samliv³⁰. Bispemøtet gav sin anbefaling kort tid etter³¹. Kirkemøtet sluttet seg 17. november til dette forslaget³². For første gang i vår kirkes historie ble det eksplisitt besluttet å ha to syn i et lærespørsmål. På denne måten håpet man å unngå konflikt. Men også mindretallsforslaget på kirkemøtet var et forsøk på å gå klar av konflikt. Forslaget innebar egentlig bare en utsettelse av saken³³.

Aksept for to syn er altså ikke noe nytt i Den norske kirke, men tidligere har dette for det ene vært et produkt av statskirkeordningen og det reaksjonsmønsteret som ble skapt med calmeyergatelinjen, og for det andre av den manglende viljen til teologiske

oppgjør som preget Den norske kirke på 1900-tallet hvor spørsmål ofte ikke fikk noen avklaring og inkoherent økumenikk. Med kirkemøtet 2007 er det kommet noe nytt i og med at kirken med vitende og vilje har vedtatt å splitte sin lære.

"Hadde du bare vært kald eller varm!"

(Åpb 3, 15)

Det er altså mulig å se kirkemøtevedtaket som klimaks i en utvikling som har pågått i Den norske kirke fra kirkestridens dager på begynnelsen av 1900-tallet frem til vår tid. Den norske kirke har manglet rent kirkelige organer for lærebehandling og var ikke i stand til å ta noe kirkelig oppgjør med den liberale teologi som ved forrige århundreskifte krevde rom i kirken. Det frivillige kristne arbeid i Den norske kirke posisjonerte seg som en egen sektor "i ..., men ikkje under kyrkja"³⁴. Imidlertid innebar ikke dette kommunionsbrudd. Statskirkens menigheter er etter luthersk forståelse kirke i genuin forstand (forkynnelse og sakramentsforvaltning), og i calmeyergatelinjen lå ingen front mot deltagelse i dette sakramentale fellesskapet dersom menigheten var utsatt for liberal forkynnelse³⁵. Norske lutherske kristne er dermed blitt vant til å leve med sakramentalt fellesskap mellom to grunnleggende ulike kristendomsoppfatninger.

Statskirkeordningen gjorde at læresakene som reiste seg senere på 1900-tallet ikke kunne få noen kvalifisert kirkelig behandling. Den norske kirke kom slik til å leve med to syn på så vel livets to utganger som på gjengifte og kvinnelige prester. Etter at kirken fikk egne organer på nasjonalt nivå, ble det imidlertid et spørsmål om hvordan disse skulle forholde seg til den kirkelige lærepluralismen. Homofilis spørsmålet kom på dagsordenen omtrent samtidig som kirken fikk slike organer. Her ble det tematisert om kirken kunne leve med to syn på et lærespørsmål.

Trolig vil kirkemøtets tosynsvedtak i homofilis spørsmålet danne presedens. Ved senere lærebehandling eller utsikter til slike vil det være mulig å gå minste motstands vei og vedta to syn. "Tvedrakt" og "partier" er blant "kjødets gjerninger" i Det nye testamente (Gal 5, 20). Kirkemøtets vedtak innebærer en kirkelig godkjent institusjonalisering av partier og splittelse i kirken til tross for at kristne etter apostolisk tankegang skal avholde seg fra splid og "være fast forenet i samme sinn og i samme mening" (1 Kor 1, 10).

Teologiske kompromiss finner man ikke forbilder for i Det gamle og nye testamente. Jesus ser lunkenheten som verre enn både sannhet og løgn (Åpb 3, 15f). Gud stiller mennesker på valg. Logisk nok, for i kjærligheten ligger en begrensning. Kjærligheten velger bort andre muligheter. Monogamiet er karakteristisk nok den kristne samlivsformen. For kirken er det likeledes bare én vei og én herre; hun kan ikke gå to veier eller "tjene to herrer"³⁶. Apostelens ord er heller "ikke ja og nei" på samme tid (2 Kor 1, 18). Når kirken derimot ikke vil presisere hva som er sant, har den abdisert som åndelig veileder og kommet "i strid med sig selv" (Matt 12, 25). ■

¹ KM 07/07, <http://www.kirken.no/?event=doLink&famID=18231> [01.12.12]

² En historisk gjennomgang av homofilisaken i Den norske kirke gir Joar Haga, Homofilis spørsmålet i Den norske kyrkja og i andre kyrkjer. Historisk oversyn. Vedlegg til Lærenemndas uttalelse januar 2006 (se fotnote 26), videre Knut Alfvåg, Homofilisaken og Den norske kirke i Luthersk Kirketidende (LK) 142 (2007): 532-537 og endelig Homofili-saken 1992-2007, <http://www.kirken.no/?event=showArticle&famID=3148> [01.12.07]. Jeg gjengir i artikkelen bare hovedpunkter og henviser til disse arbeidene for en mer utførlig gjennomgang.

³ Dette poenget har jeg fra Bernt Oftestad, Den norske statsreligionen. Fra øvrighetskirke til demokratisk statskirke, Kristiansand 1998: 176.

⁴ Bernt T Oftestad, Tarald Rasmussen og Jan Schumacher, Norsk kirkehistorie, Oslo 1991: 278 (Oftestad).

⁵ Ibid: 279; Oftestad 1998: 241.

⁶ Se min artikkel Alminnelig kirke eller allment akseptabelt I i LK 142 (2007): 356-360.

⁷ Ibid.

⁸ Kvinnelig prestedtjeneste. Uttalelse fra lærerrådet ved Menighetsfakultetet i LK 108 (1973): 2-15, sitater: 6 og 7.

⁹ Alfvåg 2007: 533.

¹⁰ "Håp for homoseksuelle" i LK 116 (1981): 457-463; Antropologi og teologi I-IV i LK 117 (1982): 349-358, 377-390, 590-592 og 619-626.

¹¹ Homofili-saken 1992-2007, se fotnote 2.

¹² Det hendte i 1992, <http://www.kirken.no/?event=doLink&famID=11818> [01.12.07].

¹³ Rosmarie Köhn uttaler i et brev til prester, diakoner og kateketer i Hamar bispedømme 7. jan 1995 at selv om ekteskapet er den gode ordning for familien og kjærligheten, må ikke samboere anklages for sitt valg. Det hendte i 1995, <http://www.kirken.no/?event=showArticle&famID=11821> [01.12.07].

¹⁴ Det hendte i 1993, <http://www.kirken.no/?event=doLink&famID=11819> [01.12.07]. Se kilden for eksakte datoer. Merk at den ikke gir et fullt ut adekvat bilde av rettsvitestens utfall.

¹⁵ BM 22/94 Kirkebot og nattverd.

¹⁶ KM 15/95 Homofile i kirken, pkt 1 og KM 08/97 Arbeidsrettslige konsekvenser av kirkemøtets vedtak om homofilt samliv og kirkelig tjeneste, pkt 3.

¹⁷ BM 2/95 Homofile i kirken, <http://www.kirken.no/?event=DoLink&famID=6730> [01.12.07].

¹⁸ <http://www.kirken.no/?event=showArticle&famID=2021> [01.12.07]

¹⁹ KM 15/95, pkt 4-6.

²⁰ BM 14/97 Sjelesorg og homofili – 15/97 Kirkens enhet og troens fundament.

²¹ KM 08/97, pkt 2.

²² Siri Sunde ble gjeninnsatt som prest i Hamar bispedømme i februar 1997, Nils Jøran Riedel ordinert i Oslo bispedømme 20. desember 2000, til tross for homofilt partnerskap.

²³ BM 14/97 og 15/97 Sjelesorg og homofili og Kirkens enhet og troens fundament.

²⁴ Uttalelse fra Den norske kirkes lærenemnd i "Tunsberg-saken", 14. mars 2000, <http://www.kirken.no/?event=doLink&famID=6923> [01.12.07].

²⁵ CA VII; XV; XXVIII; Apol VII; XV; XXVIII. Se min artikkel Lærenemndas uttalelse i Dingstadsaken – en kritisk kommentar II i LK 135 (2000): 482-486.

²⁶ Skriftforståelse og skriftbruk med særlig henblikk på homofilisaken, januar 2006, <http://www.kirken.no/larenemnd/laeren06/index.html> [01.12.07].

²⁷ To velbegrunnede standpunkt? En vurdering av uttalelsen fra lærenemnda i Den norske kirke: Skriftforståelse og skriftbruk med særlig henblikk på homofilisaken, uttalelse fra Lærerrådets flertall av 7. mai 2007: pkt. 3.4; jfr. 1.4 og 1.7, http://www.mf.no/dokumenter/MF%20dokumenter/LR/Uttalelse_LR_MF_2007_vurdering.pdf [10.05.07].

²⁸ Ibid. pkt. 3.3.

²⁹ Alfvåg 2007: 533.

³⁰ KR 42/07, <http://www.kirken.no/?event=doLink&famID=3225> [01.12.07].

³¹ BM 28/07 Vigsling og ansettelse av homofile i partnerskap, <http://www.kirken.no/?event=DoLink&famID=18293> [07.12.07].

³² Se fotnote 1.

³³ Vedtakene fra KM 1995/97 ble i dette forslaget anbefalt videreført (pkt 2), men det anbefales ny behandling når bispemøtet har behandlet homofilis spørsmålet i et bredere kulturelt og samfunsmessig perspektiv (pkt 3-4).

³⁴ Ludvig Hope, Kyrkja og Guds folk, Bergen 1923: 145.

³⁵ CA VII.

³⁶ Marius Mjaaland sammenligner med p.d.e.s. den prinsipielle muligheten til å spise offerkjøtt og p.d.a.s. avholdenheten av hensyn til de svake (1 Kor 10). Dette er imidlertid ingen egnet parallell til homofilis spørsmålet i og med at spisingen av offerkjøtt ikke er synd i seg selv, og avhold skjer av hensyn til dem som ikke klarer å forholde seg til dette grunnleggende faktum, se Tillit og mistillit i kirken i Vårt Land 29.11.07.

³⁷ Sal 139, 24; Matt 7, 13; Joh 14, 6; Matt 6, 24par.

HVA KONSTITUERER KIRKENS ENHET?

Om dette spørsmålet er det større enighet kirkene imellom enn det en i første omgang skulle tro. Alle historiske kirker er nemlig enige om at det er Guds åpenbaring gjennom sin Sønn slik den er formidlet i Bibelen og fortolket i kirkens læretradisjon som fastsetter både sentrum og grense for den kristne kirke i læremessig forstand. Forholdet mellom Bibelen og tradisjonen vektlegges noe ulikt i de ulike kirker, men alle er i prinsippet enige om at Bibelen her har forrang.

Om forholdet mellom adiafora og bekjennelse

AV KNUT ALFSVÅG

Den lutherske reformasjon bygger på en meget presis gjennomtenkning av disse ting, og gir dogmatisk autoritet bare til utsagn som bygger på en naturlig tolkning av de mest relevante tekstavsnitt, hvor en samtidig legger stor vekt på at GT skal fortolkes i lys av NT. Overfor tradisjonen viser den lutherske reformasjon både en kritisk og en positiv holdning. Det kommer til uttrykk ved at en fastholder den økumeniske læretradisjon der det ikke kan påvises at den åpenbart er i strid med de aktuelle bibeltekstene (det gjelder f. eks. barnedåpen), men avviser den der en finner at de nytestamentlige læreutsagn åpenbart går i en annen retning (det gjelder f. eks. messeofferlæren).

Det er imidlertid ikke alle spørsmål av kirkelig og teologisk interesse som lar seg avgjøre entydig på denne måten. Trofast mot sine prinsipper fastholdt den lutherske reformasjon at spørsmålene da må forbli åpne; her er det fullt ut legitimt å tenke og argumentere ulikt. Denne såkalte adiaforalæren ble først og fremst gjort gjeldende i forhold til liturgi og kirkeskikker, men kan selvsagt med rette utvides til andre spørsmål der det ikke er saklig grunnlag for å kreve bekjennelsesmessig entydighet. Vi trenger slett ikke å være enige om alt for å kunne fastholde kirkens enhet i læremessig forstand. Samtidig forutsetter adiaforalæren at det er reell frihet kva disse ting angår; i en gitt konflikt kan ikke den ene part kreve

lydighet fra den andre under påpekning av at dette dreier seg om et adiaforon.

Det prinsipielt problematiske ved Kirkemøtets vedtak i homofilisaken er at det i realiteten avviser denne forståelsen av enhet og uenighet i kirken og erstatter den med en tenkning om bibelsk begrunnet lærepluralisme. Kirkemøtets vedtak tar nemlig utgangspunkt i Lærenemndas understreking av "Skrifta som øvste norm for det kyrkja lærer" og presiserer at det også gjelder "i etiske spørsmål knytte til homofilt samliv." Det kunne i og for seg danne utgangspunkt for en argumentasjon for at homofili-saken på bibelske premisser må forstås som et adiaforon, men både Lærenemnd og Kirkemøte innser at det er en strategi som ikke holder. En har da bare en mulig utvei for å få rom for det nye syn, og det er å hevde at begge de aktuelle alternativer er bibelsk begrunnet: "Samtidig konstaterer Kyrkjemøtet at Lærenemnda, ut frå ei samla forståing av dei bibelske skriftene, er delt i vurderinga av homofilt samliv i partnerskap." En åpner derfor for en endring av den kirkelige praksis på dette punkt, samtidig som en vil anse begge syn som kirkelig legitime og derfor slår fast "at det òg for framtida er kyrkjeleg grunngeving for ikkje å ordinere, vigse, tilsetje eller gi tenestebrev til homofilt samliv i partnerskap".

Dette er neppe en treffende beskrivelse av de faktiske forhold. Tvert imot er det vel heller slik at det er fastholdelsen av kirkens tradisjonelle syn som primært er bibelsk begrunnet, mens den reformen som nå skal

gjennomføres, først og fremst er begrunnet ut fra møtet med tragiske livsskjebner som har opplevd kirkens tradisjonelle syn som svært belastende. At de slik gir uttrykk for erfaringer vi bør lytte til og lære av, bestrides ikke av noen. Det er imidlertid svært problematisk å gjøre menneskers erfaringer til et normativt premiss for forståelsen av bibeltekstene på denne måten. Og virkelig alvorlig blir det når denne omtrentlige måte å forholde seg til Bibelen på anses som et legitimt uttrykk for forpliktelsen på Bibelen autoritet på linje med den etablerte og økumeniske kirkelige argumentasjon ut fra tekst, kontekst og tradisjon.

Det en da faktisk sier, er at det, i hvert fall i visse situasjoner, er tilstrekkelig å påberope seg en bibelsk begrunnelse for at et synspunkt skal kunne betraktes som kirkelig legitimt; en åpner slik altså for en prinsipiell, bibelsk begrunnet lærepluralisme som uttrykkelig gir avkall på å prøve lærestandpunkt på Bibelen og tradisjonen. Her har Lærenemnd, Bispemøte og Kirkemøte nå til sammen etablert en prinsipiell ny tenkning om kirkens læremessige fundament på en måte som representerer et radikalt brudd både med luthersk og økumenisk bekjennelse og som derfor fort kan få uoverskuelige konsekvenser for Den norske kirkes identitet og selvforståelse.

Kirkemøtets vedtak ble i debatten markedsført som et kompromiss, og det er i og for seg ikke tvil om at arkitektene bak det har prøvd å gå noen ekstra skritt for å sikre den kirkelige legitimitet og forankring også av det tradisjonelle syn. Det er imidlertid ikke så lett å se hvordan dette skal kunne gjennomføres i praksis. Det henger sammen med at selve det grunnleggende grepet i vedtaket, kombinasjonen av Skriftautoritet og lærepluralisme, i så stor grad problematiserer den fundamentale forutsetningen for det tradisjonelle syn. Det bygger nemlig på den overbevisning at så lenge det ikke dreier seg om et adiaforon, vil enhver holdbar argumentasjon ut fra kirkens etablerte dogmatiske autoriteter måtte konkludere med at kirken har ett og bare ett syn i den aktuelle sak. Dette prinsippet er nå satt til side, men på en slik måte at det forutsettes at det frem-

deles skal være mulig å gjøre det gjeldende. Vil dette i det hele tatt være mulig å få til, eller vil det tradisjonelle syn bare bli tolerert i den grad det også aksepterer det alternative syn som fullt ut kirkelig legitimt? Er det Kirkemøte-vedtakets prinsipielle forsvar for den læremessige pluralisme som i fortsettelsen vil bli lagt til grunn også for hvordan en forholder seg til det tradisjonelle syn, eller vil en prinsipiell begrunnet avvisning av den enhetsforståelse som ligger til grunn for Kirkemøte-vedtaket fortsatt ha full kirkelig legitimitet i Den norske kirke?

Den første prøve på dette vil vi nå antagelig få gjennom den kirkelige behandling av dokumentene "For enhetens skyld" og "Carissimi". Til grunn for den erklæring om tilsynsfrasisering en uttrykker ved å slutte seg til "For enhetens skyld" ligger nemlig nettopp den tradisjonelle forståelse av kirkens apostoliske og økumeniske identitet. Med dette som utgangspunkt hevdes det at en fremdeles må fastholde forståelsen av "det monogame og livslange ekteskap mellom én mann og én kvinne som ramme om seksuallivet" som kirkens éne syn i denne sak. De biskoper som aksepterer den form for lærepluralisme som ligger til grunn både for Bispemøtets flertallssyn og Kirkemøtets vedtak i denne sak og dermed avviser forpliktelsen "til å ta vare på den apostoliske lære etter vår kirkens bekjennelse" kan derfor ikke lenger møtes med tillit, og forutsetningen for å opprettholde det åndelige fellesskap med dem er ikke lenger til stede. Det interessante spørsmål nå er om Kirkemøtets vedtak om at den kirkelige legitimitet også for det tradisjonelle syn innebærer at det er vilje også til å etablere permanente ordninger for alternativt tilsyn for dem som ikke kan akseptere flertallsbiskopenes prinsipielle forsvar for lærepluralismen. Eller vil det tradisjonelle syn for framtiden bare bli tålt i den grad det avfinner seg med å framtre som en røst blant mange?

Det er mye som peker i retning av at svaret på det siste spørsmålet er ja. Ikke alle vil i så fall oppleve det som dramatisk. Også blant dem som ikke vil forsvare det vedtak Kirkemøtet nå har fattet, er det mange som vil vike tilbake for noe så drastisk som et

brudd med seks av biskopene på grunnlag av vedtak som er fattet etter relativt grundig saksbehandling i kirkens øverste og mest representative organer. Mange vil mene at så lenge det er mulig å bli hørt og tatt hensyn til innenfor Den norske kirke, er det mulig å konsentrere seg om nettopp det. Det er en argumentasjon det er mulig å forstå. Samtidig er det vanskelig å komme bort fra at en dermed er med på å legitimere den lærepluralisme som etter 16. november 2007 er Den norske kirkes nye holdning til spørsmålet etter hva det er som konstituerer kirkens enhet i dogmatisk forstand. Det er et ansvar som i det lange løp kan vise seg tungt å bære. ■

Knut Alfsvåg (f. 1955), forsteamanuensis i systematisk teologi ved MHS, misjonsprest i Japan (NMS) 1986-1999. Har i forskningsmessig sammenheng først og fremst arbeidet med teologihistoriske og dogmatiske problemstillinger knyttet til den lutherske reformasjon.

Vi har stilt **åtte** personer **to** spørsmål:

AV BOE JOHANNES HERMANSEN

Torkild Masvie
prest i Messiaskirken

1. Vedtaket viser status for den norske statskirken. Ethvert bispedømme som ennå ikke har det kan være en bispeutnevning unna en homo-liberal biskop. Og enhver menighet med godt bibelsk innhold risikerer å være kun en presteutnevning unna samme tragedie. Med vedtaket på Kirkemøtet er løpet lagt for at de homo-liberale gradvis overtar kontrollen av dette kirkesamfunnet. Nye prestekandidater må være villige til å bli ordinert av biskoper som enten selv er homolibere eller har gudstjenestefelleskap med homolibere biskoper. Denne gruppen av nye unge bibelskidealistiske statskirkeprester vil måtte gjøre slike kompromiss bare for å få stillinger at de ikke blir istand til å preke bibelsk om homofilt samliv uten å møte seg selv i døra.

2. Det finnes bare en kortsiktig og langsiktig strategi for selv å bli frelst og hjelpe andre til å bli frelst: få sjøssatt så mange nye lutherske statskirkeuavhengige lokalmenigheter som mulig. Så får vi i fortsettelsen se hvordan vi kan koordinere små kirkesamfunn-flåter til større enheter.

Odd Bondevik
biskop i Møre bispedømme

1. Jeg opplever sorg over vedtaket. Egentlig var jeg forberedt på at det kunne få et slikt utfall, men jeg hadde i det lengste regnet med at Kirkemøtet i det minste ville ha tatt seg tid til å tenke gjennom alle sider ved saken, ikke minst spørsmålet om alternativt tilsyn.

2. Først og fremst må vi ikke bøye av for press, men frimodig holde fram Bibelens lære i dette som i andre spørsmål. Så bør en etablere et nettverk mellom ulike personer og grupper, dels for å gi hverandre råd, dels for å støtte hverandre, selv om vi kanskje vil velge ulike veier videre. Noen blir på sin post og prøver å påvirke der, noen trekker seg tilbake til frittstående menigheter innen kirken, noen blir medlemmer av en organisasjon uten å opprettholde sitt kirkemedlemskap, noen går inn i en eksisterende frikirke, noen vil kanskje danne eget kirkesamfunn. Uansett hvilken vei en velger for sin egen del, bør en holde kontakt med hverandre, som nettverk eller ved egne samlinger. Jeg vil ikke her og nå komme med anbefaling med hensyn til veivalg så lenge jeg sitter som biskop, men jeg vil i alle fall sterkt anbefale at en står sammen og holder kontakt.

Thomas Bjerkholt
pastor i Trondheim Frikirke

1. Med sitt vedtak blir Den norske kirke en kirke som bidrar til å forføre vårt folk. Det etableres en teologisk pluralisme som er ødeleggende for troen. Mulighetene til å bygge bibelske, bekjennelsestro menigheter i folkekirken er dramatisk redusert. Vedtaket innebærer også en økende avstand til alle de andre kirkesamfunn som holder fast på kirkens klassiske tro i homofilspørsmålet. Jeg er enig med dem som sier at homofilvedtaket nok er et symptom på en dypere grunnskade i den teologiske tenkning i Den norske kirke.

2. Det finnes vel ingen lette veier i dagens situasjon. Men det første enhver må gjøre er å be om mot til å vitne og forkynne frimodig om at Skriftens er eneste norm for lære og liv. Mot og glede i tjenesten er tvingende nødvendig! Enhver må tenke gjennom om en ser en mulighet for at den lokale menighet kan berges for en bekjennelsestro teologi og praksis. Hvis ikke, be om å få se en annen vei. Det ville være flott om en fikk aksept for alternativt tilsyn. Men hvor meget hjelper det, hvis den lokale stab er teologisk splittet? Tiden er vel inne for å tenke mer radikale tanker. Hvis få bryter ut er jeg redd for at dette vil bidra til at alvoret i saken vil bli sterkt svekket.

1. Hva tenker du nå etter Kirkemøtets vedtak om «Tilsetjing og vigsling i Den norske kyrkja av homofile i partnerskap» (KM 07/07)?

2. Hva kan og bør gjøres på kort og lang sikt fra/av dem som vil stå på Bibelens og kirkens klassiske syn (i homofilisaken)?

Roald Flemestad
generalvikar i Den nordisk-katolske kirke

1. Så vidt jeg forstår representerer Kirkemøtets vedtak ikke noe nytt i forhold til de vedtak som ble gjort i Bispemøtene i løpet av 90-tallet. Den gang var man enig om å være uenig, slik at kirken i praksis aksepterte to syn. Inkonsekvansen i tidligere vedtak var at aksepten av homofilt samliv ikke gjaldt dem i vigslende stillinger. Det som er skjedd i høst, endrer dette og gjør så vidt situasjonen ryddigere.

2. Min erfaring fra striden om kvinnelige prester er at motstanden av homofilt samliv vil få være i fred i samme grad de ikke forstyrrer det kirkelige system. Maktforholdene i Den norske kirke innebærer at opposisjonen på sikt vil bli tvunget til taushet. Fremtidige protester vil ha samme effekt som en bannhund som bjeffer mot månen. Jeg tror derfor motstanderne av homofilt samliv ikke har annet å gjøre enn å velge mellom innordning eller oppbrudd.

Svein Granerud
leder av Normisjons hjemmearbeid

1. Vedtaket kom ikke overraskende, men skaper likevel sorg og smerte hos mange. Kirken er nå synlig delt i et lærespørsmål, og som ofte ellers er det på lokalplan belastningene vil bli størst. Presset på dem som holder fast på klassisk tro blir ikke mindre i den situasjon som nå er skapt.

2. Vi må bygge positive og åpne allianser mellom organisasjoner, grupper og kirkelige medarbeidere som har samme forankring og syn. Blir vi splittet og fragmentert, blir vi også lettere marginalisert. Ulike syn i andre spørsmål må ikke hindre oss fra å stå fram med et tydelig og felles vitnesbyrd når spørsmål med frelsesrelevans står på agendaen. Folk med dette vitnesbyrd vil trekke ulike konsekvenser når det gjelder medlemskap i Dnk. Mange steder vil det være behov for alternative felleskap der hvor lokalmenigheten har en liberal profil. Alle med ansvar for utdanning eller veiledning av medarbeidere med forkynneroppdrag, må ta ansvar for å skolere og undervise med tanke på en grunnleggende forståelse av evangeliet og dets etiske konsekvenser. Først og fremst må vi be Gud gi oss frimodighet og glede i tjenesten og i forvaltningen av misjonsoppdraget. Vi tar alvoret i situasjonen inn over oss, men vil ikke leve på bekymringene!

Sverre Martinsen,
sokneprest i Øygarden prestegjeld

1. Jeg har lenge tenkt at vi ikke har noen kirke i klassisk kristen forstand, men et "Statens religionsvesen." jfr. Bernt T.Oftestads bok: Den norske statsreligionen (1998). Kirkemøtets flertall følger jo den statlige agenda. Salme 23 er et bra utgangspunkt for det videre løpet. Her er sammenhengen at hyrden skal føre flokken til "grønne enger" og Herrens Hus. Men dette er en farefull vandring og en stor strategisk utfordring!

2. Jeg forstår dem som konverterer, men om det går an, bør menigheter og prester i utgangspunktet stå sammen, og "forhale til en ny kai." Dette vil få konsekvenser for kommunien med de liberale, prestevalg, m.m. Mitt prestegjelds linje kan sees her: www.kyrkja.net/visprot.htm Hva om Carissimi-initiativet kunne føre til opprettelse av en stiftelse som har som mål å få til en landsdekkende "alternativ provins" for å si det med bekjennelseskampen i vår søsterkirke i vest. Altså en basis for alternativt tilsyn. Alternativ/t biskop/tilsyn bør nå kreves av alle berørte klassisk kristne prester, vigslende medarbeidere, enkeltpersoner, kirkelige enheter, forsamlinger, foreninger og organisasjoner. Dette både av teologiske, sjelsørgende

Forts. side 21

HOMOFILIVEDTAKET

Kyrkemøtet 2007, som ble holdt på Øyer 12.- 17. november, gjorde her et uheldig vedtak og sidestilte vrang og sunn lære i Den norske kirke. (Foto: Boe Johannes Hermansen)

AV JOHANNES KLEPPA

Homofilivedtaket i Kyrkemøtet (KM) hadde følgende tittel: «Tilsetjing og vigsling i Den norske kyrkja av homofile i partnerskap. Konsekvensar av fråsegna frå Lærenemnda 2006». Formelt sett gjaldt saka eit kyrkjerettsleg, eit ordningsmessig eller eit forvaltingsmessig spørsmål, ikkje eit lærespørsmål. Fleire la i debatten i KM vekt på dette, og presiserte at læreansvaret ligg til biskopane, ikkje til KM. KM skulle handla ut frå den læremessige eller teologiske basisen dei hadde fått seg gjeven.

Til hjelp i lærespørsmål har Den norske kyrkja (Dnk) – og særleg biskopane – fått Lærenemnda (LN). Som kjent delte LN seg på midten i spørsmålet om «Skriftforståelse og skriftbruk med særleg henblikk på homofilisaken». Læreorganet hadde med det lagt grunnlag for eit delt lærefundament i saka,

det vil i realiteten seia at det ikkje var noko fast læregrunnlag, men eit læremessig splitta utgangspunkt.

Reelt lærevedtak

Bispemøtet (BM) fylgde opp den læremessige delte innstillinga frå LN overfor KM. Kyrkjerådet (KR) la same delte læreposisjonen til grunn for sitt framlegg til vedtak i KM, og dette vart vedteke. Det er med andre ord ei konsekvent line frå LN, via BM og KR til KM. Den raude tråden er ei læremessig todeling, ut frå ulik skriftforståing og ulik skriftbruk – trass i at LN samrøystes seier at dei historiske tekstane i Bibelen som direkte omtalar homofilispeørsmålet, seier nei til homofilt samliv.

Sjølv om det formelt kan argumenterast med at KM ikkje er eit læreorgan, men eit forvaltingsorgan, og at KM handlar ut frå det læremessige grunnlaget som er lagt, er det ein skinmanøver å hevda at KM ikkje

har teke læremessig stilling eller gjort eit lærevedtak.

For det eine har KM akseptert den læremessige delte innstillinga frå LN og BM og lagt denne til grunn for Dnk sin praksis. Det er eit lærevedtak i seg sjølv. For det andre vil folk flest umogleg forstå den avgrensinga ein freistar gjera med tanke på det læremessige og framhevinga av det forvaltingsmessige. Folkepedagogisk fungerer KM-vedtaket udiskutabelt som eit lærevedtak i strid med Guds ord.

KM har akseptert homofilt samliv og har av den grunn opna for homofilt samlevande i partnerskap i vigsla stillingar i Dnk. Det er den reelle situasjonen, og slik folk med rette oppfattar det.

Sannings støtte og grunnvoll

Skrifta seier at Guds kyrkjelyd er «støtte og grunnvoll for sanninga» (1 Tim 3,15). Då kan ikkje KM opptre slik møtet no har gjort. Då nyttar det ikkje å skilja mellom det læremessige og det forvaltingsmessige og kyrkje-rechtslege slik nokre prøver på. Dei ordningane og den praksisen kyrkja arbeider ut frå, skal vera slik at det støttar og er grunnvoll for sanninga mellom Guds folk og på jorda i det heile.

All lære skal sjølvsagt vera i samsvar med Guds ord, slik at kyrkja i sitt læregrunnlag og i si forkynning støttar og er grunnvoll for sanninga, men det kan ikkje gjerast berre til eit teoretisk prinsipp. Alle prinsipp må få utfaldast konkret om dei skal ha noko verd. Alle sentrale kyrkjelege organ som har hatt homofilisaka på bordet, har svikta læremessig, og i høve til kyrkja sitt oppdrag som sannings støtte og grunnvoll. I tillegg har KM svikta i den praktiske oppfylginga. Alle organa har svikta fatalt ved at dei aksepterer at det ligg ei felles forplikting til grunn for dei ulike syna som kjem til uttrykk i LN si fråsegn. Det dreier seg – etter denne oppfatning – ikkje om skrifttruskar kontra skriftu-lydnad. KM-vedtaket innleier slik:

og Skrifta

«Kyrkemøtet har merka seg at ei samla Lærenemnd understrekar det reformatoriske prinsippet om Skrifta som øvste norm for det kyrkja lærer, og i etiske spørsmål knytt til homofilt samliv.»

Dette er etter mi vurdering ei fullstendig undergraving av det lutherske skriftprinsippet, og eg finn det særleg alvorleg at personar som vil stå for det klassiske synet i homofilisaka legg ei skriftoppfatning som endar i diamentralt motsette synet, til grunn for si røystgjeving. Det oppløyer skriftsynet og skriftforpliktinga i rein subjektivismen i tråd med ei postmoderne forståing av sanninga.

Subjektivistisk skriftforståing

Den uheldbare subjektivistiske skriftforpliktinga som ligg i LN, og som KM legg til grunn, har Knut Alfvåg og (særleg) Ole Fredrik Kullerud på ein framifrå måte påvist i Luthersk Kirketidende (nr. 18-19/07). Eg viser til artiklane deira, og går ikkje nærare inn på dette forholdet.

Så langt eg kan sjå, ville det vore langt å føretrekkja om KM-vedtaket hadde starta med å slå fast at det som grunnlag for dei to homofilisyna låg to uforeinlege skriftsyn. Det hadde skapt reinare liner og ryddigare forhold, og ein hadde unngått den relativiseringa og subjektiveringa av sanninga som no ligg i vedtaket. I staden for å leggja eit fundament med åndeleg brist til grunn for vedtaket hadde ein med det vist at det var to ulike utgangspunkt heilt frå botnen av for dei to syna og dei to praksisane.

Trussmessig ville ein då hatt to kyrkjer under same organisatoriske paraplyen. Ei slik openberr kløyving heilt til botnen ville vore betre enn freistnaden på å halda ei åndeleg splitta kyrkje saman i eit kyrkjeleg «realpolitisk» vedtak. Ein ville kome betre ut i høve til sanningsidealet.

KM hadde i røynda inga læremessig drøfting av homofilispeørsmålet, eller ein gjennomgang av saka ut frå bibelmateria-

let. Møtet var oppteke med ulike praktiske konsekvensar av saka, og ikkje minst oppteke med kva ulike vedtak ville ha å seia for samhald, arbeid, uro og splitting i Dnk framover. Dette er nokså symptomatisk. Det mest grunnleggjande i høve til Bibelen og vedkjenninga er det som KM ikkje seier noko om.

Homofili – synd og rettferdig-gjering

KM-vedtaket er eit hogg like inn i hjarterøtene i ei evangelisk luthersk kristendomsforståing, ja, like inn i det reformatoriske sentrum. Det rokkar ved den artikkelen i vedkjenninga som kyrkja står og fell med – rettferdiggjering ved tru. Diverre har denne problemstillinga kome heilt i bakgrunnen, og det er nokså karakteristisk for situasjonen i Dnk. Då får ikkje saka den tyngda og det alvorlet ho fortener. Dette heng saman med at frellesspeørsmålet ikkje framstår som hovudsaka i dagens norske kyrkjeliv.

Det er eit faktum at dei tekstane som direkte talar om homofili, ikkje berre seier nei til homofilt samliv, men også seier at dei som lever homoseksuelt ikkje skal arva Guds rike. Eit meir alvorleg perspektiv på ei sak er det kristent sett ikkje råd å få. Jesus kom til vår jord til vår frelse, og kyrkja står i frelsa si teneste. Sviktar kyrkja si frelsesoppgåve, er ho ikkje ei sann kristen kyrkje lenger.

Det er bibelsk sett umogleg å tala rett om rettferdiggjeringa og frelsa utan å tala rett om synda og fortapinga. Det gjeld forkynninga av lov og evangelium. Dette er det aller mest alvorlege med det som no har skjedd.

Dersom ein skal ha det minste skinn av bibelforplikting, kristen tenking og ei evangelisk kristendomsforståing, kan ein sjølvsagt ikkje akseptera noko i Dnk som ein reknar som synd. Difor kan ingen som aksepterer eller går inn for ordna homofilt samliv og homofile i partnerskap i kyrkjelege stillingar, meina at dette er synd. Det ville vera å

bryta med det minste minimum av bibelsk tenking.

Dette inneber at det no framover vil vera ulik geografisk oppfatning av kva synd er, altså om homofilt samliv er synd eller ikkje. I nokre bispedøme og kyrkjesokn vil det verta forkynt at homofilt samliv er synd, andre stader vil det vert forkynt motsett. Det seier seg sjølv at det då vil verta vanskeleg å nå gjennom med ei sann bibelsk forkynning, og det vil verta lagt eit uttalt og eit uuttalt press på alle prestar og predikantar til ikkje å ta speørsmålet opp i forkynninga.

Negativ dominoeffekt

Der ein vik på eit punkt i forkynninga av Guds lov, vik ein lett også på andre punkt. Dette vil ha ein negativ dominoeffekt med tanke på lovforkynninga, og med det på ei sann evangelieforkynning. Rettferdiggjeringa og frelsa kjem då til kort.

I forlenga av det siste nemner eg eit moment som ligg i åndssituasjonen rundt homofilispeørsmålet. Andre viktige saker som er oppe, får ikkje sin rette dimensjon eller si rette plassering i høve til rettferdiggjeringa og frelsa, altså kyrkja si hovudsak.

Eit døme på dette er at under KM vart miljø- og klimatrusselen lansert som ei reformasjonssak som skulle gå framover til reformasjonsjubileumet i 2017 og setja sin farge på feiring. Ei slik tenking vil gjera miljøreformasjonen til ein konkurrent til frelsereformasjonen. Fader Luther ville rotera i grava om at vart kjend med at KM hyste slike tankar. Når fundamentet sviktar og målet kjem ut av fokus, kan det meste skje. ■

Johannes Kleppa (f. 1952), mellomfag i kristendom, tidligere ungdomssekretær i Santalmisjon, redaktør i Sambåndet. Nå redaktør i Dagen. Bosatt i Bergen.

Carissimi

og Den norske Kirke

Blant leserne av Troens Ord er det ulike personer med forskjellig erfaring fra livet og fellesskapet i Den norske kirke. Få andre organ har en leserkrets med så sammensatt og bred erfaring fra mange tiår med kirkekamp som leserne av dette organet. Kunnskap og erfaring finnes her i rikt monn.

Dag Øivind Østereng (f. 1970), sokneprest i Ulvik

Dokumentet Carissimi er trykt i et eget hefte. Det er et ønske at flest mulig skriver under dette oppropet, både prester og lekfolk innen Dnk. (Også prester og lekfolk utenfor Dnk er velkommen til å gi sin støtte, ved å tegne seg på en støtteliste). Skriv til Dag Øivind Østereng, Prestabrekka 3, 5730 Ulvik, e-post: oeioes@online.no (tlf. 950 48 033). FBB har noen ekstra eksemplarer av heftet, som kan fås tilsendt ved henvendelse til FBBs sekretariat.

AV DAG ØIVIND ØSTERENG

Desverre kunne det med enkelhet vært samlet inn stoff fra denne leserkretsen til å skrive en lang elegi om hvordan Den norske kirke har behandlet trofaste medarbeidere som har kjempet for nettopp apostolisk tro og liv i kirken.

Å selge optimisme og framtidsglød blant denne erfarne leserkretsen - en stor flokk som har kjent stridens hete, som har opplevd så mange skuffelser, som har kjent marginalisering, usynliggjøring og reell utestenging på kroppen - er en oppgave som går utenom hva jeg kan påta meg å gjøre. Bare Gud, han som skjenker oss krafts og kjærlighets og sindighets Ånd, kan makte det.

Likevel håper jeg at oppropet "For enhetens skyld" kan tenne en gnist, vekke et håp, styrke en tro der resignasjonen og motløsheten har tatt overhånd. Ikke for at vi igjen skal oppleve et nytt håp som innen en kortere tid vil legges i grus av kirkelige maktorganer, eller ødelegges av personer som vi trodde vi kunne stole på, men som sviktet i det avgjørende øyeblikket. Oppropet ønsker å samle, men bak samlingen ligger også en vilje til ikke å bøye av fra sannheten i Guds ord. Derfor har vi tatt til orde for fire prinsipper som vi ber folk om å slutte seg til. De er enkle, men samtidig de handlingspunktene som betyr første skritt på veien tilbake til et fornyet rom for den tro og bekjennelse som Den norske kirke er i ferd med å kvitte seg med.

Prinsippene er: 1) Frasi oss tilsynet til de biskoper som splitter kirken gjennom brudd på apostolisk tro. 2) Få alternativt tilsyn slik at vi får etablert et legitimt rom og en ledelse som kan bekrefte kirkens apostoliske karakter og vitnesbyrd. 3) Holde fram retten til å avstå fra gudstjeneste- og alterfellesskap med biskoper og prester som offentlig fremmer den nye læren. 4) Søke et bredt fellesskap som åpner vår kirke mot en større nærhet til søsterkirker som fastholder og søker kirkens enhet og hellighet og dens apostoliske og allmenne karakter.

I skrivende stund er det 137 vigslede personer

innen Den norske kirke som har sluttet seg til disse prinsippene. Det er en situasjon som både Bispemøtet og Kirkerådet må forholde seg til, ja også Kongen. Om kirken vil legge denne flokken på offeralteret kan vi ikke annet enn å la oss ofre, men hvilken skam for kirken. Oppropet har skapt en unik situasjon, dette er *kairos!* Måtte Gud gi oss visdom til å forvalte denne situasjonen med klokskap og djervhet.

Vi som har tatt til orde for dette oppropet har også blitt enige om en begrunnelse for det vi sier. Denne begrunnelsen har vi gitt uttrykk for i basisdokumentet - Carissimi. Det er naturlig at underskrivere av oppropet "For enhetens skyld" også i all hovedsak deler de synspunktene som kommer til uttrykk i Carissimi. Vi kan ikke ha en intern kamp om grunnleggende synspunkter i dette dokumentet. Samtidig er det opplagt at man kan se ulike nyanser i det vi har sagt som man kunne ønsket seg annerledes uttrykt. Noen ville ha uttrykt enkelte sider skarpere, andre noe mildere. Det er likevel ikke Carissimi man skriver under på, men oppropsteksten. Det skulle være rikelig nok.

Til slutt må det presiseres at den situasjonsanalysen som gjør oppropet og prinsippene her nødvendige skyldes at vår kirke er i en bekjennelsessituasjon (status confessionis). Om dette må det ikke herske tvil. Bare en slik situasjon legitimerer så radikale handlinger, og tvinger de fram som kirkelig nødvendige. Dette premisset må alle underskrivere være enig i.

På listen over vigslede medarbeidere i Den norske kirke er det mange navn som ikke er typiske FBB medlemmer. Kanskje er det et signal om at vi må utenom FBB-miljøet for å finne naivitet nok til å tro på en fremtid for Den norske kirke? – Personlig har jeg forståelse for at bekjennelsesmiljøet i vår kirke har resignert etter alt som har skjedd gjennom årenes løp. Men om det var mulig, så håper jeg at Carissimi også kan bli en revitalisering av FBB sin rolle som positiv bidragsyter til et friskt og frimodig fellesskap innad i vår kirke. Derfor går utfordringen nå i særlig grad til FBBs medlemmer om å slutte seg aktivt til oppropet. Carissimi! ■

Fra studentlivet på Norsk Lærerakademi

AV INGE ANDERSLAND

Denne høsten er studentlivet på Norsk Lærerakademi (NLA) enda mer preget av den aktuelle debatten enn det pleier å være.

Kristendomsstudentene forsøker så godt de kan å følge med på hva som skjer, og vi har snakket mye om høstens hendelser. Flere av studentene ser for seg en fremtid som prest, men om de har vært usikre før, har ikke høstens hendelser gjort den følelsen mindre fremtredende.

Tidligere har en kanskje tenkt at en tilværelse som såkalt konservativ prest vil fungere svært greit bare en kom til det "rette" bispedømmet. Nå, derimot, blir det vanskeligere og vanskeligere å se for seg at det skal være noen "rette" bispedømmer i Dnk. Dessuten er det ikke lett å orientere seg i de ulike kirkelige alternativene. Noen av studentene hører hjemme i misjonsorganisasjonene, med ulik grad av tilknytning til Dnk. Andre er i forskjellige frikirkesamfunn, og noen har Dnk som sitt åndelige hjem. Det vanligste er nok en slags kombinasjon, hvor en bevisst søker til ulike steder og får ulike impulser.

Et vanskelig emne å orientere seg innenfor er spenningen vi kaller henholdsvis lav- og høykirkelighet. Hva er en biskop? Hva er tilsyn? Trenger vi en biskop? Er det teologisk akseptabelt å se utelukkende på en enkelt lokalmenighet når vi avgjør hva slags kirkesamfunn vi skal tilhøre? Er kirken ett bare i usynlig forstand, eller må det også gjelde dens organisasjonsstrukturer?

Et annet tema kan være spørsmålet om former og tradisjoner. Må vi feire gudstjeneste på samme måte som Dnk har gjort før, eller kan vi finne på noe nytt? Hva mener vi om karismatikk? Her plasserer studentene

seg svært ulikt, og vi har mange både fruktbare og til tider frustrerende diskusjoner om saken.

Gjennomgående er det også et behov for kjennskap til historien, og her har studentene en stor utfordring. De færreste av oss var over tyve år i år 2000, og har følgelig selv ikke opplevd hva som skjedde i Dnk på 1980- og 1990-tallet. Hva er FBB? Hva er Kirkelig Fornyelse? Har de samarbeidet noen gang? Her har mange prester mye å bidra med. Ikke nøl med å ta en historietime, hvor det fortelles litt om hva som har forårsaket at Dnk kan mene og gjøre det den nå mener - og hvorfor de konservative ikke alltid står samlet.

Carissimi har også vært på dagsorden, og enkelte studenter med tilknytning til Dnk har også signert oppropet "For Enhetens skyld". Samtidig slår spørsmålene inn igjen - hvorfor vil ikke misjonsorganisasjonene støtte dette oppropet? Er det ikke litt "høykirkelig"? Uavhengig av spørsmålets legitimitet har det en funksjon straks det stilles, for usikkerheten er skapt. Det kan ofte virke som det ligger historiske og kanskje også teologiske føringer som ikke uten videre er synlige for de av oss som ble teologisk oppmerksomme først etter år 2000.

FBB-student Bjørgvin forsøker i den sammenheng å være en arena hvor spørsmål kan stilles og hvor svar forhåpentligvis kan finnes. Samtidig forsøker vi også å sette andre temaer på dagsorden, slik at vi ikke blir fullstendig oppslukt av de spørsmålene som får mest mediedekning - homofilisaken og den påfølgende spenningen: should I stay or should I go? Den kommende våren vil vi forsøke å hente inn en prest som er i prestetjeneste i Dnk, i tillegg til at vi vil fremsette følgende temaer: "Liturgi og/eller nådegaver i gudstjenesten", "Luther som pinsevevner?" og "Hva slags bibel hadde Jesus?".

Dette året består styret av Johnny Leikvoll (21) som tar seg av økonomien, Kristian

Kopperud (24), Andreas Evensen (22), Nils Einar Berget (24) og Inge Andersland (22), som er formann. Det er første gang det er fem personer i styret, og så langt har det fungert veldig bra. Det er spesielt i forhold til den kreative biten at det merkes at vi er flere, men også når det kommer til hvert enkelt arrangement er det kjekt å være flere om oppgavene.

Vi satser også på å møte et behov vi ser hos mange studenter, nemlig manglende kjennskap til reformasjonens bekjennelser og stridsspørsmål. I den anledning samles en gruppe for å lese konkordieformelen sammen, og her har vi også med oss en prest som kan veilede oss i møte med denne gamle teksten. Svært ofte fører samtalen oss fra konkrete problemstillinger i teksten til aktuelle problemstillinger i dag.

Samtalen er da også noe av det beste vi har, sammen med fellesskap omkring Guds Ord, bønn og i blant bare det å være student. En av NLAs virkelig store styrker er det åpne miljøet vi har der, og vi i FBB-student Bjørgvin ber om at Gud må gjøre oss til en god og nyttig del av dette miljøet. ■

Inge Andersland (f. 1985) er formann i FBB-stud, opprinnelig fra Sotra utenfor Bergen, nå student ved NLA.

Bokanmeldelser

Magnus Malm:
Hviskinger fra katakombene
Luther forlag 2007

AV BOE JOHANNES HERMANSEN

Den svenske retreat- og veileder Magnus Malm er en populær forfatter. Mange har lest en eller flere av hans bøker som tidligere er utgitt på norsk: I lammets tegn, Veivisere, Fotspor i glasstrappen, De stumme bildene, Under mandeltreet.

Tidligere i år kom: Hviskinger fra katakombene - skisser til en kristen motkultur. Dette er en samling frittstående artikler som for første gang legges side om side. De utgjør ingen systematisk framstilling, men er skisser, fra ulike vinkler, slik forfatteren sier det i forordet.

Boken er skrevet ut fra den overbevisning at den kristne kirke i grunnen ikke kan fornyes ved hjelp av noe som ligger utenfor henne: trender, ideer, meninger, metoder. Kirken er som et tre: Hun kan bare få liv fra røttene. Bare ved å vende tilbake til vårt utgangspunkt kan vi forstå hvor vi er på vei, sier Magnus Malm.

Her er det mye å bli klok av. Forfatteren gir oss del i dype refleksjoner som samtidig er meget aktuelle. Selv har jeg notert mange

gode utropstegn i marginen. For eksempel til denne formuleringen: "Problemet er ikke at det ikke kommer mennesker til kirken. Problemet er at mennesker kommer dit og oppdager at man sysler med noe annet enn Gud" (side 223).

Og til denne: "Enten stiller kirken ingen krav, og da er den ikke noe fellesskap. Eller så er den et fellesskap, og da stiller den visse krav til oss." (side 225).

Det eneste spørsmålsteget jeg har er til enkelte av Malms politiske vurderinger. Jeg tenker ikke minst på hans omtale av den israelske muren. Men denne kritikk skal ikke få overskygge hans gode og nødvendige bidrag i form av leseverdige artikler. ■

En ny viktig bok: "Kvinder på Herrens mark" Essays om kvinder og menighed

AV BOE JOHANNES HERMANSEN

Hva får en svensk kvinnelig prest til å ombestemme seg, så hun slutter å være prest? Hvorfor er det fortsatt overskrifter i mediene om kvinnelige prester 60 år etter den første kvinnelige prest i Den Danske Folkekirke? "Kvinder på Herrens mark" setter fokus på disse og rekke beslektede spørsmål, som alle handler om kvinners rolle i kirke og menighet.

- Gir det fortsatt mening i 2007 å si nei til ordningen med kvinnelige prester? Holder argumentasjonen? Hvilke praktiske konsekvenser kan man dra av holdningen i dag? Boken setter spørsmålet på dagsorden på en betydelig mer kvalifisert og nyansert måte enn det som ofte skjer i en rask medie verden.

Bidragene spenner vidt innholdsmessig. Her finner vi alt fra tunge, faglige bidrag til de personlige historiene med lett penn. Det er også en ekumenisk farge. De to store kirkesamfunn i verden som ikke har kvinnelige prester er

naturlig representert.

Og bidragene kommer ikke bare fra Danmark, men også fra Norge (Gunnar Johnstad), Sverige og Finland. Halvparten av de 22 artikkelforfatterne er kvinner.

Bokens redaksjon har bestått av prest Hans-Ole Bækgaard, sokneprest Henrik Højlund, sokneprest Flemming Baatz Kris-

tensen, overlege og psykiater Inge Munck Møller og stud. theol. Anne Riis.

Boken - som er i pocketutgave - er på hele 371 sider og er utgitt på Hovedland forlag. Den er utgitt med støtte fra Konvent for kirke og teologi.

Vi kommer tilbake til en anmeldelse av boken i neste nummer av Troens ord. Men vi vil allerede nå gratulere redaksjon, forfattere og forlag med boken! Det er ingen grunn til å vente med å bestille den!

Den har følgende nummer:

ISBN: 978-87-7070-018-4

Forlaget Hovedlands

hjemmeside: www.hovedland.dk

Mailadresse: mail@hovedland.dk

Selvbilde og identitet

AV BOE JOHANNES HERMANSEN

Arne Schjøth har skrevet og utgitt en bok med tittelen: "Selvbilde, identitet og kristen eksistens".

Manuset omfatter 140 sider og spenner vidt. Forfatteren omhandler totalt åtte hovedkapitler: Identitet i psykologisk perspektiv, identitet i lys av livssyn og religion, vår moralske identitet, vår identitet i møte med Guds skapervilje, vår identitet i Kristus, flere dimensjoner ved kristen identitet, kristen identitet i verden, kristen identitet mellom Guds rike og verden. Til sist har han en konkluderende artikkel.

Dette er en interessant og nyttig bok, med et vel av underkapitler. Sjelden er så mange spørsmålstillinger samlet slik som her. Forfatteren er tidligere avdelingsoverlege ved avdeling for medisinsk biokjemi ved Sørlandet sykehus og er spesialist i indremedisin, biokjemi og nuklearmedisin. Han har i bok og artikkelform skrevet om en rekke spørsmål i skjæringspunktet mellom kristendom og medisin, etikk, psykologi og vitenskapsteori.

Både hans brede faglige orientering og tillit til Skriften går som en rød tråd gjennom boken.

Likevel gir han ikke svar på alle livets spørsmål. "Hovedsaken i vår sammenheng har vært å gi et bidrag til å verne om en kristen identitet overfor livets mange etiske utfordringer i spenningen mellom vårt liv i verden og Guds rike" (side 126).

En skulle kanskje tro at boken var krevende faglig sett. Men den kan godt leses av så vel lek som lærd. Takk Arne Schjøth, for ditt verdifulle bidrag gjennom denne boken! FBB vil med glede anbefale boken kjøpt og lest.

Boken kan bestilles hos forfatteren (se annonse under) eller den kan lastes ned gratis på FBBs hjemmesider: www.fbb.no

Bestilling

Boken Selvbilde, identitet og kristen eksistens kan bestilles hos forfatteren, Arne Schjøth, Agder alle 4, 4631 Kristiansand tlf. 38 70 39 44 e-post: schjoeth@online.no Pris kun kr.100 (inkl. porto). En giroblankett for innbetaling av beløpet følger i forsendelsen.

Vi har stilt åtte personer to spørsmål:

Forts. fra side 15

riske og arbeidsrettslige (tilsetningsvilkårene blir ellers endret) grunner.

Man bør også legge til grunn Kirkens Grunn i arbeidet: <http://www.skg.no/kg.htm>

Ellers er det vel egentlig ikke noen "homofilisak"? Dette handler jo om vår alles holdning til hva Guds Ord sier om det kristne livet!

Gunnar Torset

prest, leder for Norgeskirken

1. "Menneske, Herren har jo sagt deg hva godhet er, og hva han krever av deg: at du skal gjøre det som er rett, vise trofast kjærlighet og vandre ydmykt med din Gud (Mika 6,8)." Det er min utfordring uansett hva Kirkemøtet vedtar. Det er også min mulighet ettersom vi fritt kan lese vår Bibel, gjøre oss kjent med Guds vilje gjennom den profetiske og apostoliske åpenbaring - og gjøre alvor av å gjøre det som er rett.

2. Det viktigste, slik jeg ser det, er å bekjenne vår tro slik vi har mottatt den og står fast på. Dette er ikke nytt. Apostelen Paulus ønsket også å stå sammen med de troende i Roma og vinne nytt mot "ved den tro som vi har felles." Og så sier han: "For jeg skammer meg ikke ved evangeliet. Det er en Guds kraft til frelse for alle som tror." (Rom 1,17). Her ligger nøkkelen fremdeles. Vi må finne sammen og vinne nytt mot ved den tro vi har felles. Vi må bekjenne at vi vil stå fast på denne tro selv om det koster. Vi må gjøre det sammen. Derfor trenger vi trolig nye forsamlinger og muligheter der vi kan være ett fordi vi deler denne felles tro. Og vi trenger et nettverk av slike menigheter og forsamlinger i og utenfor Den norske kirke som kan makte å samle folk om Jesus som den store Hyrde som har lovt å være med de troende alle dager inntil verdens ende. Om der skulle bli noen menig-

heter innenfor Den norske Kirke som vil stå frem med en klassisk bekjennelse, så skal vi glede oss over dem og inkludere dem også i nettverket. Og så må vi ordne de strukturelle spørsmål etter hvert.

Ulf Asp

tilsynsmann i DELK

1. Et vedtak er fattet som åpenbart og likefram vil omfavne en lære som motsier og annullerer Den hellige Skrifts votum. Da har kirken skåret dypt i den gren den sitter på og blir fruktbar gjennom. Situasjonen er svært alvorlig. Men bak den akutte situasjonen som har oppstått i og med Kirkemøtets vedtak ligger lengre tids praksis med å behandle lærespørsmål moderne og pragmatisk. På samme tid bringer kirken mer og mer til torgs en tale om Gud der dommen og den dobbelte utgang på livet synes å være borte. Det er neppe tilfeldig. Kirken har nå innrettet seg med en 'ny' trosretning, som har fulgt kirkehistorien som en skygge - den som lyser fred ved av å avlyse omvendelsen.

2. - Søke Gud. Nå trengs mer enn å kunne turnere teologiske spørsmål. Nå trengs hjerter som kjenner Guds ord som levende og livgivende. Fornyet fokus på de åndelige disipliner.

- Søke sammen. I våre egne kirkesamfunn trenger vi f.eks. å finne mer ut av hvem vi hører sammen med og så søke sammen.

- Søke bakenfor. Bakenfor den nyere historie som delte oss i separate leire - kirkelige og organisasjonsmessige - med selvtilstrekkelig identitet på hvert vårt eget. Bakenfor den epoken der kirkelig engasjement var truende for misjon og vekkelse, og misjon og vekkelse var truende for CA V. Søker vi langt nok bak, befinner vi oss i en kirke som nokså selvsagt levde sitt liv uten å være omfavnet og regjert av en verdslig stat. Den kirke som tåler endetidens økende motstand og som gjør kristne til ett - også i kampen for evangeliet.

Advokat Johan Haga M.N.A.

Fagfelt

- Arbeidsrett/personalsaker
- Forretningsjus
- Kontraktrett/avtaler
- Konkurranserett
- Familie, arv, skifte
- Prosedyre
- Fast eiendoms rettsforhold

Postadresse: Boks 6644,
St. Olavs plass 0129 Oslo
Telefon 22 42 75 01,
Telefax 23 32 61 10
Epost: advhaga@online.no

SOMMERSTEVNE 08

FBB inviterer til sommerstevne 27. - 29. juni (fredag til mandag) på Fredtun folkehøyskole, Stavern.
Nærmere program på FBBs hjemmeside: www.fbb.no eller ved henvendelse til FBBs sekretær.

GENERALFORSAMLING

arrangeres i forkant av sommerstevnet, fredag 27. juni på Fredtun folkehøyskole.

FBB-NORD HÅLOGALAND BIBELHELG

Årsmøte og bibelhelg 15-17.02.08 i Kvaløy kirke, Tromsø. Gjestetaler er sekr./prest Bengt Birgersson fra Misjonsprovinsen. Han taler på kortkurs på Fjellheim bibelskole samme uke.

Emner for bibelhelgen er:

Kristen i vår tid
Det kristne hjem
Brud og brudgom

Nærmere program fås ved henvendelse til formann: Gunnar Helge Ødegårdstuen
Program blir også lagt ut på FBBs hjemmeside: www.fbb.no
Tlf. 77 61 14 86/915 10 821 mobil.
E-mail: godeg@broadpark.no

FBB-ØSTFOLD

Møte i FBB-regi i Missingmyra bedehus, Råde mandag 14. januar kl.19.00.
Innledning til samtale ved Runo Lilleaasen.
Medlemmer og interesserte er velkommen.

Hva er FBB?

Troens grunn

I Den Hellige Skrift finner vi det faste ståsted som trengs i møte med de mange omskiftende syn i vår tid. §1 i lovene lyder derfor:
«For Bibel og Bekjennelse har Den hellige skrift og Den norske kirkes bekjennelsesskrifter som grunnlag for sin virksomhet. Det betyr at Det gamle og Det nye testamentets profetiske og apostoliske skrifter er den endegyldige norm i alle spørsmål som gjelder kirkens lære og liv, og at troskap mot Skriften er troskap mot det apostoliske ord».

Troens vei

Det vil alltid være behov for undervisning og veiledning i troens hemmeligheter, slik at vi som enkeltkristne og som menighet kan gå troens vei i lydighet mot Guds vilje. Til FBBs formål hører derfor Å hjelpe og veilede i aktuelle spørsmål av betydning for forkynnelsen og for arbeidet i menighetene og de frivillige virksomheter i kirken.

Troens strid

I en tid med så mange villedende røster vil en ikke kunne holde fast ved troens grunn uten kamp. Jesus advarte mot forfattere som skulle stå frem i den kristne menighet. Derfor heter det i lovene at FBB har som formål «å fremme en aktiv bekjennelses-troskap» med sikte på Å vekke våre menigheters forståelse for innholdet i den oldkirkelige og lutherske bekjennelse, Å verge menighetene mot dogmatiske og etiske villfarelser, Å støtte medlemmer som har kommet i en vanskelig stilling for sin bekjennelses skyld.

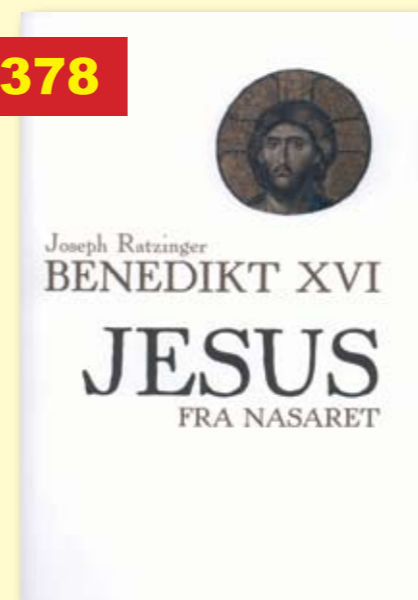
Troens lovprisning

Men denne basis er ikke noe mål i seg selv. Bekjennelsen er dypest sett lovprisning. Det er den kristne menighets lovprisning og tilbedelse av den treenige Gud og Frelser. Foreningen ser det derfor som en svært viktig oppgave Å virke vekkende og utdypende på medlemmenes personlige trosliv, Å fremme det kristne fellesskap mellom dem, Å anspore til bibelstudium og teologisk arbeid.

JOSEPH RATZINGER

Pave Benedikt XVI JESUS FRA NASARET

KR 378

«Når denne boka i løpet av kort tid har blitt en bestselger på både det tyske og engelske språkmarkedet, er det ikke bare fordi den er signert den nye paven... Den har både faglige og litterære kvaliteter utenom det vanlige... For prester og andre med en viss kristendomfaglig utdanning, vil den kunne bli årets bok som kan inspirere til fornyet og fordypet bibelstudium. En bok til Jesus-meditasjon og en hjelp til å nærme seg det store mysteriet.»

Professor Hans Kvalbein i Luthersk Kirketidende

«Når paven nå skriver om Jesus, er det ikke bare interessant for katolikker, men en økumenisk begivenhet med store kulturelle ringvirkninger. Boken bør leses av mange.»

Vebjørn K. Selbekk, redaktør i Magazinet

«Jeg har hatt glede og utbytte av å lese Pavens bok om Jesus. Han er i god samtale med nyere forskning om den historiske Jesus og er opptatt av Mannen fra Nasaret i hans jødiske omgivelser. Samtidig lodder han dypere, inn til hjertet i vår tro på og bekjennelse av Jesus som Herre og Messias.»

Ole Christian Kvarme, biskop i Oslo

Avenir Forlag

MAKS RABATT:

HOS OSS FÅR DU ALLE NYE NORSKE BØKER MED MAKS TILLATT RABATT (12.5%) I TRE MÅNEDER ETTER UTGIVELSE. BØKER UTOVER VÅRT ORDINÆRE UTVALG KAN BESTILLES.

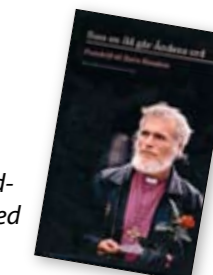
EKSEMPEL:

Boe Johannes Hermansen

Som en ild går Åndens ord

(VEIL KR 290) KR 254,-

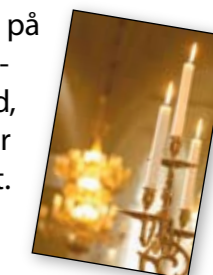
Variert og spennende festskrift i forbindelse med Børre Knudsens 70-årsdag, med bidrag av 27 forfattere fra forskjellige miljøer og sammenhenger. Artikkene spenner vidt, men alle har tilknytning til emner og temaer som berører jubilanten.

Luther Forlag

KIRKELYS & -UTSTYR

Kontakt oss gjerne for et tilbud på dåps- og kirkelys, lysglober, nattverdsett og store nattverdbrod, røkelse, samt bibler, salmebøker og annet for kirke og menighet.

IKONER:

Vi har mange håndmalte ikoner i ulike pris-klasser, håndbearbejdede ikoner med bladgull og ikoner med trykk i mange størrelser. Tilbud på håndmalte ikoner (ikke Solrunn Nes' ikoner) i desember i år.

BLADGULL/ TYKK
FRA KR 590,-

TRYKK FRA KR 58,-

«REISEIKONER» FRA KR 65,-

AVBILDET:
PANTOKRATOR SINAI
KR 2420,-
(H: 30 CM)
NÅ 1950,-

HÅNDMALTE IKONER FOR HUS-
ALTER MM. (MESTERLIG UTFØRT)
KR 3250,- NÅ 2750,-

MØTESTED FOR ORDET OG ALLE SANSER

IKONHUSET

[BOKLADEN]

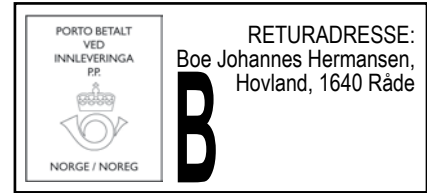
MARKEN 16, 5017 BERGEN.

TLF. 55 32 97 49 • POST@BOKLADEN.NO

NETTBUTIKK: WWW.BOKLADEN.NO

DEN ENE SANNHET OG DE MANGE

kirkens vesen og oppdrag

SEMINAR ONSDAG 13. FEBRUAR 2008 PÅ FJELLHAUG SKOLER

INVITASJON: De årlige fellesseminarene har blitt et godt verksted for de som er opptatt med kirkens liv og fremtid, ut fra en felles basis hvor tilliten til Guds åpenbaringsord er avgjørende. Denne gangen ønsker vi å fokusere på det helt grunnleggende, nemlig sannhetsspørsmålet. I vår pluralistiske tid - både i kirke og samfunn - er svarene mange. Er det mulig å gi ett svar på hva som er sannhet? Sammen ønsker vi å finne ut hva Skriften sier, hvordan kirken har forstått dette, og ikke minst spørre hvilke konsekvenser og følger dette får videre. Velkommen til et høyst aktuelt seminar! La oss be om et godt utbytte.

ARRANGØR: Normisjon, Norsk Luthersk Misjonssamband, Den Norske Israelmisjon, Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn, Den Evangelisk Lutherske Frikirke og For Bibel og bekjennelse.

ARRANGØRENE WEBSIDER:

Den Norske Israelmisjon: www.israelmisjonen.no

Normisjon: www.normisjon.no

For Bibel og Bekjennelse: www.fbb.no

Den Evangelisk Lutherske Frikirke: www.frikirken.no

Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn: www.delk.no

Norsk Luthersk Misjonssamband: www.nlm.no

SEMINARPRIS: Kr. 200 (inkludert lunch), studenter kr. 100.

PÅMELDING er registrert ved betaling av seminarpris - innen 8. februar - til konto nummer: 3000.19.87786 (Seminar konto).

NÆRMERE OPPLYSNINGER hos koordinator for seminaret:

Boe Johannes Hermansen, Hovland, 1640 Råde

tlf 69 28 52 26 / 996 12 822

e-mail: boe.johannes.hermansen@c2i.net.

PROGRAM:

- 10.00-10.10 Velkomst/åpning
- 10.10-10.55 Leif Andersen: Å hente Gud tilbake
- 10.55-11.10 Spørsmål/samtale
- 11.10-11.40 Knut Alfvåg: Sannheten og sannhetene - i Skriften og kirkens historie
- 11.40-11.50 Spørsmål/samtale
- 11.50-12.35 Lunsj
- 12.40-13.10 Thor Henrik With: Skriftens sannhet og kirkens liv.
- 13.10-13.40 Spørsmål/samtale
- 13.40-13.50 Pause
- 13.50-15.35 Panelsamtale: Hvilke konsekvenser får sannheten? Deltagere: Odd Bondevik, Olaug Torset, Leif Andersen, Knut Alfvåg, Thor Henrik With. Leder for samtalen: Tove Rustan Skaar.
- 15.35-15.55 Rolf Ekenes: Frimodighet på sannhetens grunn.
- 15.55-16.00 Avslutning

BIDRAGSYTERNE:

Knut Alfvåg: førsteamanuensis ved Misjonshøgskolen, tidligere misjonsprest i Japan, bosatt i Stavanger. **Leif Andersen:** lektor i praktisk teologi ved Menighetsfakultetet i Århus og reiseprest i Indre Missi-on, tidligere lærer ved Børkop Højskole og generalsekretær for Kristelig Forbund for Studerende, bosatt i København. **Odd Bondevik:** biskop i Møre bispedømme, tidligere gen. sekr. i NMS, og misjonsprest i Japan, bosatt i Molde. **Rolf Ekenes:** daglig leder i Norme og misjonssekretær i Det evangelisk-lutherske kirkesamfunn, tidligere misjonsprest på Madagaskar, bosatt i Tønsberg. **Tove Rustan Skaar:** høyskolelektor ved Høgskolen i Staffeldtsgt. i Oslo, bosatt i Oslo. **Olaug Vedvik Torset:** enhetsleder i Helse Sør-Øst, tidligere landsstyremedlem i Santalmisjon og Normisjon, medlem i Agder bispedømmeråd og Kirkemøtet (i åtte år), bosatt i Kristiansand. **Thor Henrik With:** ass. gen. sekr. i Norges Samemisjon, formann i FBB, tidligere studentprest i NKSS og res.kap i Ålesund, bosatt i Trondheim.

SENDES TIL: FBB, Hovland, 1640 Råde eller e-mail: boe.johannes.hermansen@c2i.net Tlf. 69 28 52 26 / 996 12 822

Årskontingent kr. 350 (pensjonister/studenter kr. 175, ektefelle kr. 100). Se fbb.no for mer informasjon, eller ta kontakt med FBBs sekretær.

JEG MELDER MEG INN I FBB

Navn:.....

.....

Adresse:.....

.....

Tlf.....

E-mail:.....

Yrke:.....

Alder:.....

BLI MEDLEM AV FBB

BLI MEDLEM AV FBB